

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller

Forslag til nye dagpengemodeller

Udarbejdet af

Den tekniske arbejdsgruppe for udvikling af nye dagpengemodeller

November 2020

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Forord

På bestyrelsesmødet den 29. januar 2020 blev det besluttet, at Akademikerne skulle udvikle forslag til, hvordan dagpengesystemet kunne forbedres, så det vil blive mere attraktivt for kernetropperne – herunder den brede akademikergruppe – at være medlem af en a-kasse. Formålet hermed er at skabe et mere robust dagpengesystem til fremtiden.

På den baggrund blev der nedsat en politisk arbejdsgruppe og en teknisk arbejdsgruppe, som teknisk skal søge at belyse og anbefale forslag til, hvordan dagpengesystemet kunne forbedres.

Den tekniske arbejdsgruppe har bestået af en række konsulenter fra de akademiske medlemsorganisationer samt fra nogle af de akademiske a-kasser. Følgende har været del af den tekniske arbejdsgruppe:

Anne Christiansen, Magistrenes a-kasse, udtrådt august 2020

Henrik Jangö, AKA – Akademikernes A-kasse

Fin Krog Jørgensen, IDA

Finn Tidemann, IDA

Ib Sander Hansen, FAOD

Kirstine Nærvig Pedersen, Djøf

Martin Vesterbæk Mortens, DM

Jan Christensen, Akademikerne, udtrådt juli 2020

Frederik Taasby, Akademikerne, indtrådt august 2020

Benn Gandløse Vestergaard, Akademikerne

Derudover har den tekniske arbejdsgruppe siden august 2020 haft bistand af eksterne konsulenter i form af Henrik Bech Consult ApS. Henrik Bech Consult ApS har leveret store dele af det statistiske datagrundlag for arbejdet og har udarbejdet baggrundsnotatet til den tekniske afrapportering.

Den tekniske afrapportering er således struktureret, at i første afsnit gennemgås udfordringerne for dagpengesystemet og derefter belyses forskellige modeller til at håndtere dette.

Som bilag er et teknisk baggrundsnotat, der gennemgår datagrundlaget bag arbejdet, som i vid udstrækning bygger på udtræk Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase, DREAM.

Denne version af den tekniske afrapportering er færdigredigeret november 2020.

God læselyst

Den tekniske arbejdsgruppe for udvikling af nye dagpengemodeller

Benn Gandløse Vestergaard

Cheføkonom, Akademikerne

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Afreportering fra den tekniske arbejdsgruppe

Indledning og baggrund

Dette notat er afreporteringen fra det tekniske arbejde, der har belyst, hvordan og hvorledes nye dagpengemodeller kan udvikles, så der sikres en bedre dagpengedækning for de brede akademiske grupper. Det er ikke en del af opdraget for den tekniske arbejdsgruppe at se på dagpenge til nyuddannede (dimittendsatsen), og arbejdet belyser hellere ikke de udfordringer, som et voksende antal løst ansatte (prekariatet) vil betyde for det aktuelle dagpengesystem¹. Derimod har fokus for teknikergruppen været at styrke dagpengesystemet, så det også i fremtiden er et attraktivt system for den brede akademikergruppe.

Præmis: Ingen grupper må stilles ringere

En central forudsætning for teknikergruppens arbejde er, at ingen grupper - i absolut forstand - må stilles ringere, end de er i dag. Det vil sige, at forbedringer af dagpengesystemet for nogle grupper ikke kan ske ved, at dagpengeydelsen forringes for andre grupper. Indenfor dagpengesystemet indebærer forslagene, at nogle dagpengemodtagere vil stilles bedre, end vi ser i dag, mens ingen andre grupper stilles ringere.

Flere grunde til arbejdet

Der er flere grunde til, at det tekniske arbejde er blevet igangsat, og bunder i, at der er enighed om, at det danske dagpengesystem er udfordret på flere fronter.

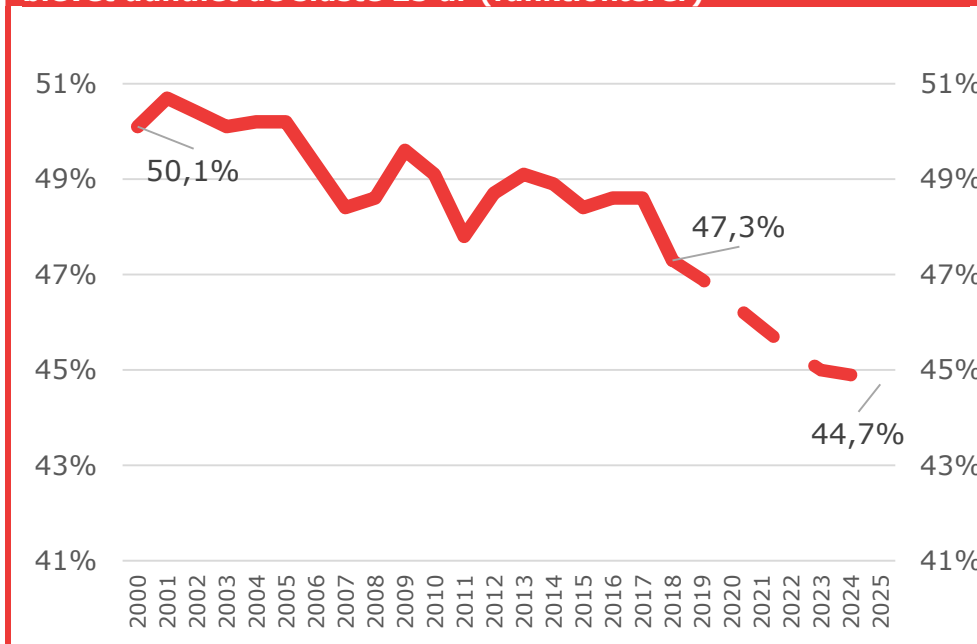
Det offentlige dagpengesystem er løbende blevet forringet...

Gennem de sidste mange år er det offentlige dagpengesystem blevet forringet på flere måder, og fx i 2011 blev dagpengeperioden beskåret fra 4 til 2 år. Derudover er der sket en løbende forringelse af den kompensation, som dagpengesystemet leverer til de arbejdsløse, hvilket skyldes, at dagpengeydelsen ikke er vokset i samme takt som lønningerne i samfundet, hvorfor kompensationsgraden løbende er blevet udhulet. Således var kompensationsgrad i 2018 faldet til 47,3 pct. mod 50,1 pct. i 2000. Det vil sige, at forsikringsværdien af dagpengenes kompensation er blevet godt 6 pct. mindre samtidig med, at periodelængden er blevet halveret.

¹ Det skal dog bemærkes, at dagpengesystemet i udgangspunktet – og stadig i et vist omfang – er indrettet til at håndtere store grupper af timelønnede og sæsonarbejdere med kortere ansættelsesforhold, der langt henad vejen er nært beslægtet med de nye grupper af løst ansatte, som er ved at vokse frem på arbejdsmarkedet. Skal disse grupper håndteres indenfor det nuværende dagpengesystem, vil det være nødvendigt at se på genoptjeningskravene, og herudfra identificere problemets omfang. Ønskes en bedre håndtering af de løst ansatte, vil det være nødvendigt at lempe genoptjeningskravene, som desværre vil have stor indvirkning på det generelle arbejdsudbud, da sådanne lempelser i realiteten også udvider den effektive dagpengeperiode.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Figur 1. Dagpengenes kompensation ved arbejdsløshed er blevet udhulet de sidste 25 år (funktionærer)

Anm.: Figuren viser bruttokompensationsgraden. Egen fremskrivning fra 2019 og frem.
Kilde: www.ft.dk/samling/20191/almindel/beu/spm/140/svar/1637927/2155603/index.htm samt egen fremskrivning.

... og løbene udhuling af kompensation

Udhulingen af dagpengesystemets kompensationsgrad tilskrives dels, at dagpengeydelsen indekseres med den såkaldte satsregulering. Det betyder, at dagpengeydelsen historisk set er blevet reguleret med den opgjorte private lønudvikling på DA/FH-området to år tidligere, fratrullet op til 0,3 pct. point, hvis den opgjorte private lønudvikling overstiger 2 pct. Disse 0,3 pct. point tilfaldt satspuljemidlerne, som der traditionelt er blevet forhandlet om ved de årlige finanslovsforhandlinger. En væsentlig del af finansieringen af 2012-skatteaftalen indebar en mindreregulering af satsreguleringen frem til 2022, hvilket alt andet lige udhuler dagpengesystemet yderligere. I forbindelse med finansloven for 2019 blev det så aftalt, at satspuljemidlerne blev afskaffet, og de 0,3 pct. point blev nu øremærket til at gå til opbygning af pension for de grupper, som modtager offentlige overførselsindkomster, dog ikke for folkepensionister.

Dermed er der udsigt til, at dagpengeydelsen også mindrereguleres i de kommende år, og frem mod 2025 vil den gennemsnitlige kompensationsgrad for funktionærer være faldet til 44,7 pct., jf. figur 1. Det vil sige, at dagpengenes kompensationsværdi i 2025 vil være godt 10 pct. mindre end i 2000.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Boks 1. Opgørelse af kompensationsgrader

Medlemskab af en a-kasse skal ses som en forsikring mod det indkomsttab, man lider ved at blive arbejdsløs. Værdien af denne forsikring svarer til den økonomiske kompensation, som dagpengeydelsen leverer. Denne værdi opgøres ofte som kompensationsgraden, som siger, hvor stor en andel af erhvervsindkomsten, der dækkes af dagpengeydelsen ved arbejdsløshed.

I det følgende opgøres alene **bruttokompensationsgrader**, som er en opgørelse før skat. Således opgøres forskellen mellem dagpengeydelsen inkl. ATP-bidrag i forhold til lønindkomst før skat og pensionsbidrag.

Beregnes bruttokompensationsgrader, er der tale om en approksimation på den kompensation, som dagpengene yder, da bruttokompensationsgraden ikke tager højde for virkningen af skatte- og overførselssystemet. Det sidste gøres ved at anvende **nettokompensationsgrader**, som dermed er et mere retvisende udtryk for dagpengesystemets økonomiske kompensation ved arbejdsløshed.

Når der kigges på ændring af dagpengesystemet, vil virkningen på bruttokompensationsgraden flugte med effekten på nettokompensationsgraden, og dermed er der tale om en god tilnærmelse af den virkning, der vil være på den økonomiske kompensation i dagpengesystemet.

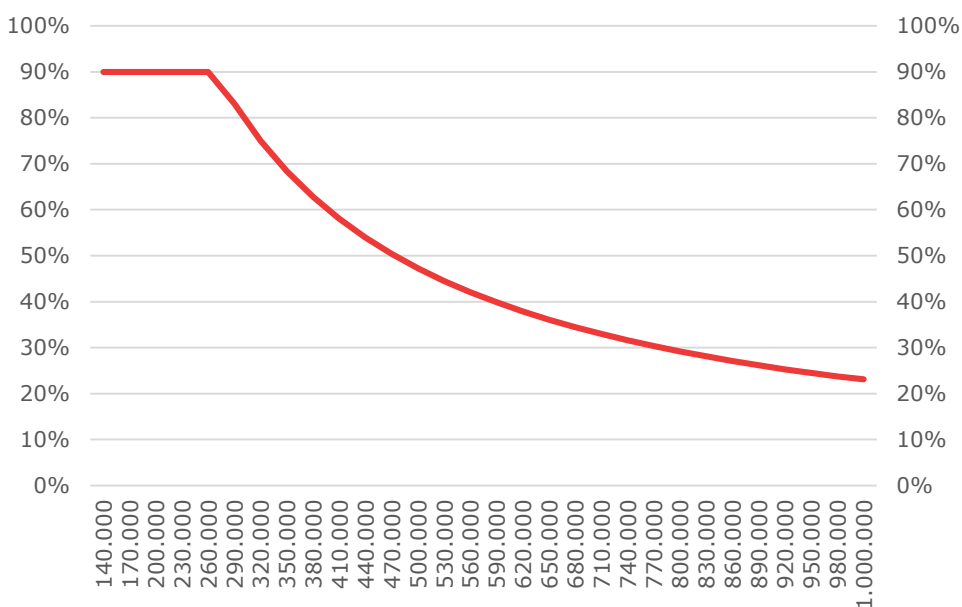
På den baggrund anbefaler den tekniske arbejdsgruppe, at den løbende udhuling stoppes ved, at dagpengeydelsen fremadrettet reguleres med den samlede satsregulering, så dagpengeydelsen følger den private lønudvikling. Dette realiseres ved, at det ikke er lovpligtigt for dagpengemodtagere at indbetale til pension udover ATP, som det ellers blev aftalt med Finansloven for 2019.

En anden udfordring: Lav kompensation til akademikere

En særskilt udfordring for akademikere – som er en relativt vellønnet gruppe på arbejdsmarkedet – er, at kompensationen er relativt lav, hvilket alt andet lige mindsker incitamentet til at være forsikret mod arbejdsløshed gennem a-kasserne, jf. figur 2.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Figur 2. Kompensationsgrad over indkomst (brutto)

Kilde: Egne beregninger pbga. Danske A-kasser og Danmarks Statistik

Hurtigt ind og ud af de akademiske a-kasser

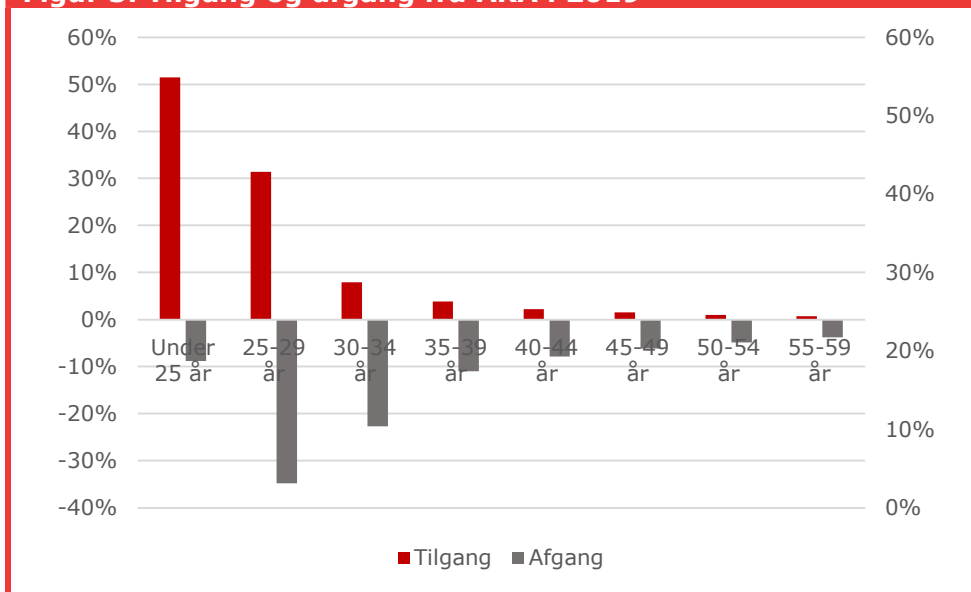
De akademiske a-kasser er karakteriseret ved, at der er en stor tilgang blandt unge, det vil sige dem, som er mellem 20 og 29 år. Dette er en virkning af, at en stor del af de nyuddannede indmelder sig i a-kassen efter endt uddannelse, hvor de vil være berettiget til dagpenge på den såkaldte dimittendsats, jf. boks 2.

Tallene i figur 3 på næste side viser også, at det i høj grad er de unge, det vil sige gruppen mellem 25 og 34 år, som melder sig ud af a-kassen igen, når de har fået et bedre fodfæste på arbejdsmarkedet.

I figur 3 på næste side er vist, hvordan tilgang til og afgang fra Akademikerne A-kasse (AKA) er fordelt, men billedet er meget det samme i de øvrige akademiske a-kasser jf. bilag 1.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Figur 3. Tilgang og afgang fra AKA i 2019

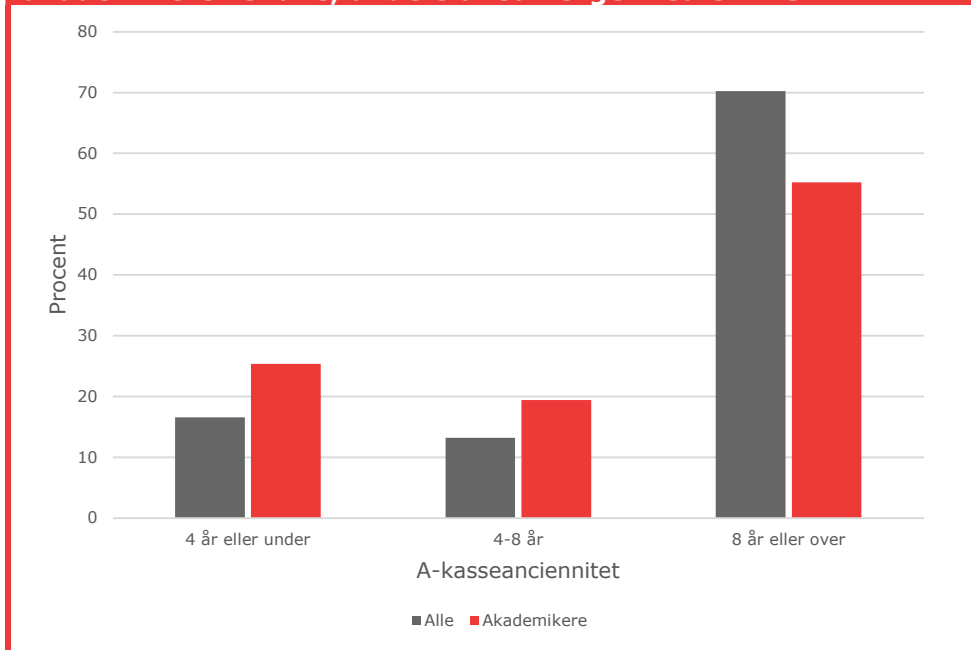

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Relativt mange akademikere med kort a-kasse anciennitet

Dette mønster indebærer også, at der blandt akademikere er forholdsvis mange, der har en kortere anciennitet, og ses blandt ikke-ledige medlemmer er det ca. hver fjerde som har 4 år eller mindre a-kasse anciennitet, hvor det er ca. hver sjette i de øvrige a-kasser, jf. figur 4.

Figur 4. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - akademikere vs. alle, andele af samtlige medlemmer

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Dertil kommer, at andelen med en a-kasseanciennitet over 8 år er væsentligt lavere for akademikere end for de øvrige på arbejdsmarkedet, hvilket er et resultat af, at mange melder sig ind som unge, og så melder sig ud igen forholdsvis hurtigt, som beskrevet ovenfor.

Således er det kun ca. hver anden i en akademisk a-kasse, der har mere end 8 års anciennitet, mens det er 7 ud af 10 i de øvrige a-kasser.

Boks 2. Karens- og optjeningsregler i dagpengesystemet

I det aktuelle dagpengesystem skal man optjene retten til at få dagpenge. For at være berettiget til den **maksimale dagpengeydelse**, som i dag (2020) udgør 19.083 kr. om måneden, skal man mindst have været medlem af en a-kasse i 12 måneder og have været i beskæftigelse i 12 ud af de sidste 36 måneder.

Nyuddannede er - ved indmeldelse i en a-kasse senest en måned efter sidste eksamen - berettiget til dagpenge på **dimittendsatsen**, som udgør 13.644 kr. for ikke forsørgere og 15.648 kr. for forsørgere.

ASE modellen en tredje udfordring

Den tredje udfordring, som motiverer dette arbejde, er, at ASE i udgangen af 2019 præsenterede en ny lønsikringsordning, der ikke blot skulle supplere, men erstatte det offentlige dagpengesystem. Dette skal ses i lyset af, at en privat og individuel forsikringsordning kan være meget tillokkende for grupper med meget lave kompensationsgrader. Det skal dog nævnes, at i kølvandet på coronakrisen og den hastigt stigende arbejdsløshed, ser det ud til, at ASE modellen er blevet sat i bero.

I "Ulige adgang til lønsikringer", Cevea 2020, belyses de forskellige lønsikringsordninger.

Dette notat er struktureret således, at vi i det næste afsnit kort beskriver akademikere i dagpengesystemet, og denne beskrivelse er en meget kort version af Bilag A. Baggrundsnotat "Akademikere i dagpengesystemet", der er en teknisk gennemgang af akademikere i dagpengesystemet i forhold til andre grupper. Dette arbejde bygger på statistiske data hentet fra Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM. Dette arbejde er udført af Henrik Bech Consult.

I de efterfølgende afsnit gennemgås de forskellige design af ændringer til det nuværende dagpengesystem, hvor fokus er på ydelsen med henblik på bedre at favne arbejdsmarkedets kernetropper i dagpengesystemet.

Der indgår to bilag til materialet:

- Bilag A. Baggrundsnotat – Akademikere i dagpengesystemet
- Bilag B. Dagpenge og dynamiske effekter

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Baggrund: Akademikere i dagpengesystemet

Dette afsnit er i høj grad et uddrag af det tekniske baggrundspapir, Baggrundsnotat: Akademikere i dagpengesystemet.

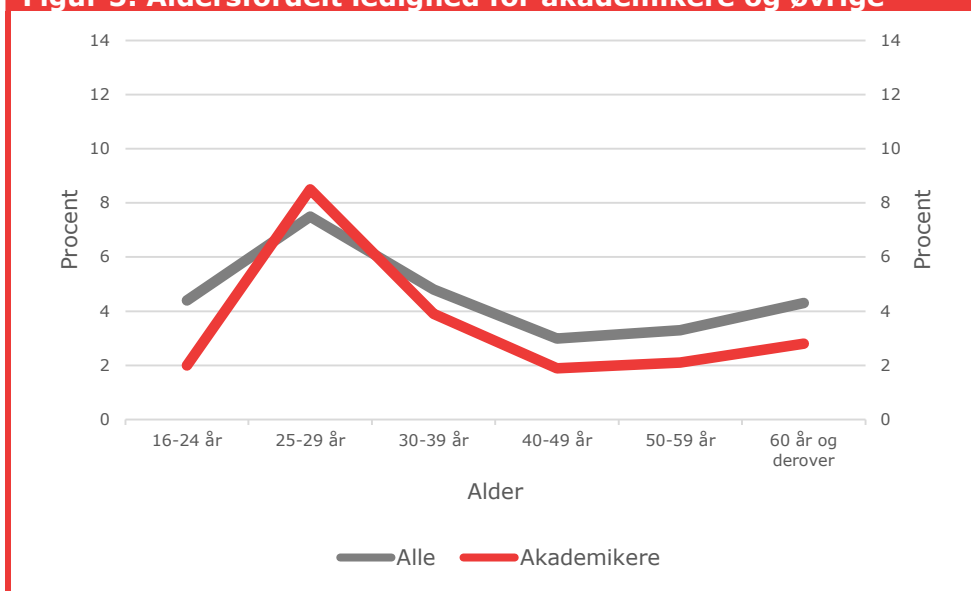
Som vi så i det foregående afsnit, så har akademikere en tendens til at melde sig ind, lige når de har færdiggjort deres uddannelse, og så er der en stor gruppe, der melder sig ud igen efter en kort årrække, hvorfor akademikers a-kasseanciennitet er relativt mindre end ancienniteten for medlemmer af andre a-kasser.

Selvom en del akademikere bliver arbejdsløse lige efter de har færdiggjort deres uddannelse, kommer de forholdsvist hurtigt i arbejde, og tendensen er, at i takt med at akademikere får fodfæste på arbejdsmarkedet falder den gennemsnitlige arbejdsløshed. Og, efter en kort årrække, 3-5 år, så har rigtig mange akademikere en lavere arbejdsløshed end blandt de øvrige a-kasser.

Det afspejles i figur 5, hvor vi kigger på den aldersfordelte arbejdsløshed. Her ses, at alle a-kasser oplever en højere ledighed blandt de 25-29-årige, hvor de nyuddannede plejer at komme ud på arbejdsmarkedet. I takt med at de nyuddannede får fodfæste på arbejdsmarkedet, falder arbejdsløsheden i alle a-kasser, og akademikere har – ikke overraskende – en meget lav arbejdsløshed.

Akademikere er mindre arbejdsløse end andre

Figur 5. Aldersfordelt ledighed for akademikere og øvrige

Anm.: For at kunne sammenligne udviklingen i arbejdsløsheden med anciennitet, anvendes her Danmarks Statistiks aldersfordelte a-kasse arbejdsløshed.

Kilde: Danmarks Statistik.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

I baggrundsnotatet – Akademikere i dagpengesystemet - belyses arbejdsløsheds mønstret for akademikere og andre grupper på arbejdsmarkedet.

Rammen for analysen er, at der er tale om en strukturel analyse af dagpengesystemet med akademikere i centrum. For at undgå, at de konjunkturmæssige forskydninger, vi har set under coronakrisen ikke påvirker resultaterne, anvender vi tal fra februar 2020.

Kilden til det statistiske datagrundlag er Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

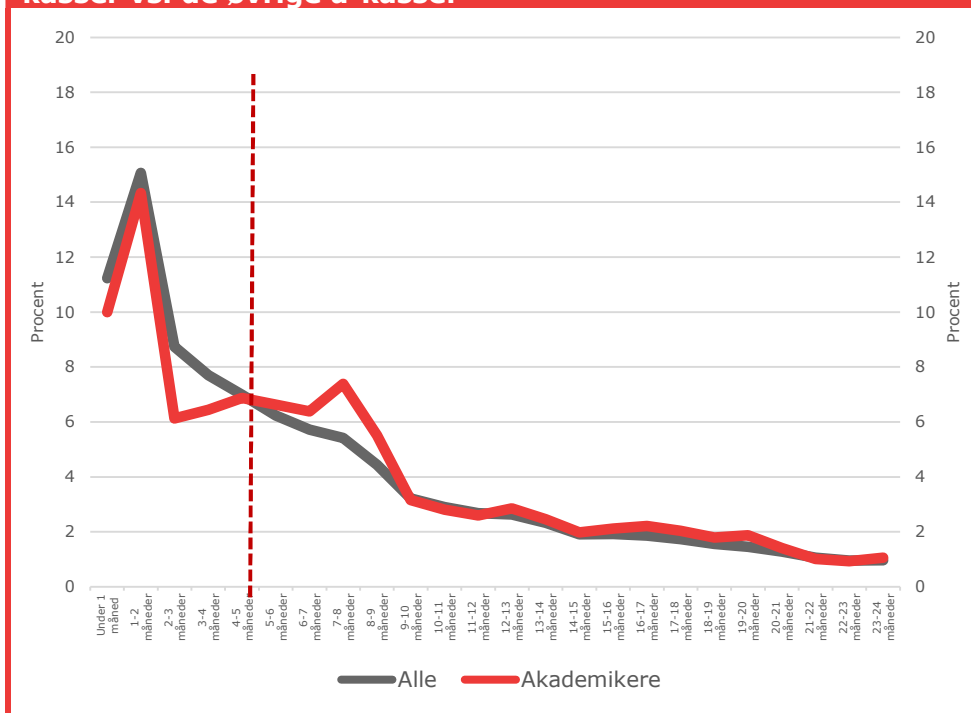
Stabilt og robust datagrundlag

For at betrykke os om, at datagrundlaget er stabilt og dermed anvendeligt i en strukturel analyse som denne, præsenteres der i baggrundsnotatet et afsnit – "Stabilitetsberegninger" – som viser, hvor robust og stabilt datagrundlaget, som bygger på tal fra februar 2020, er. På baggrund af denne analyse konkluderes, at februar 2020 er en god approksimation for, hvordan ledighedsforløbet strukturelt ser ud for akademikere og andre grupper.

Ikke store forskelle i ledigheds mønstre

Analysen viser, at der i realiteten ikke er den store forskel mellem akademikere og andre grupper. For de fleste akademikere ligger størstedelen af arbejdsløsheden i de første 4-6 måneder, hvilket også er billedet for de andre grupper på arbejdsmarkedet, jf. figur 6. Det skal dog bemærkes, at mellem 4 og 9 måneder flader ledighedsudviklingen ud i de akademiske a-kasser, hvilket er belyst grundigere i baggrundsnotatet.

Figur 6. Dagpengeanciennitet februar 2020 – akademiske a-kasser vs. de øvrige a-kasser

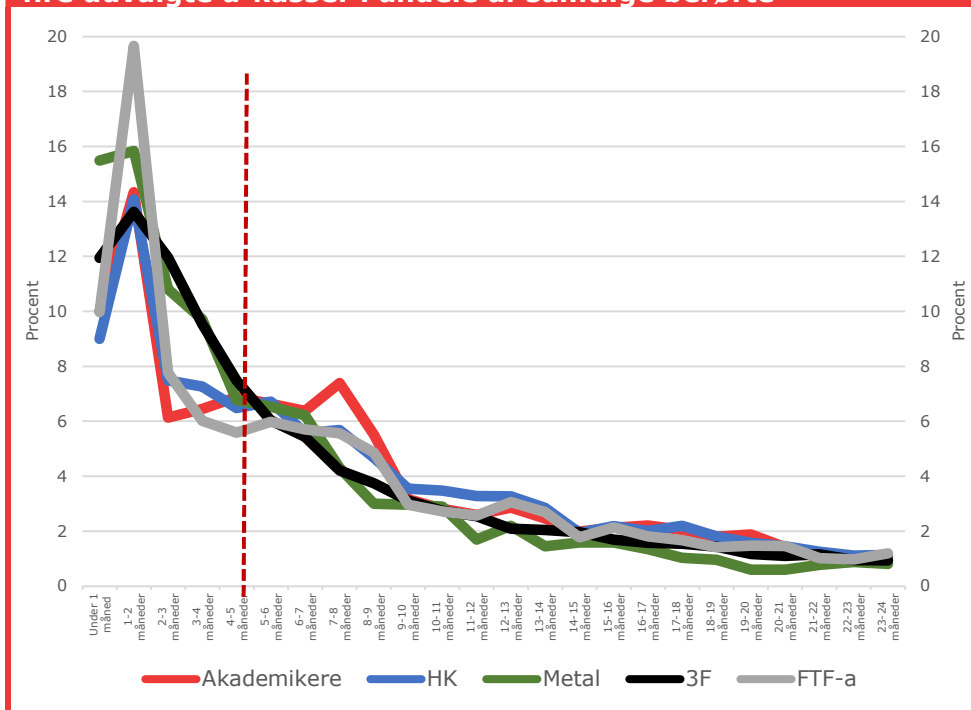

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Når vi sammenligner med andre a-kasser end de akademiske a-kasser, genfinder vi billedet, navnlig hvis vi sammenligner med Metals a-kasse, HK's a-kasse og FTF-a. Men billedet er en anelse anderledes, når vi ser på 3F's a-kasse, hvor vi ser en noget mere flad profil gennem ledighedsforløbet, jf. figur 7.

Figur 7. Dagpengeanciennitet februar 2020 - akademikere vs. fire udvalgte a-kasser i andele af samtlige berørte

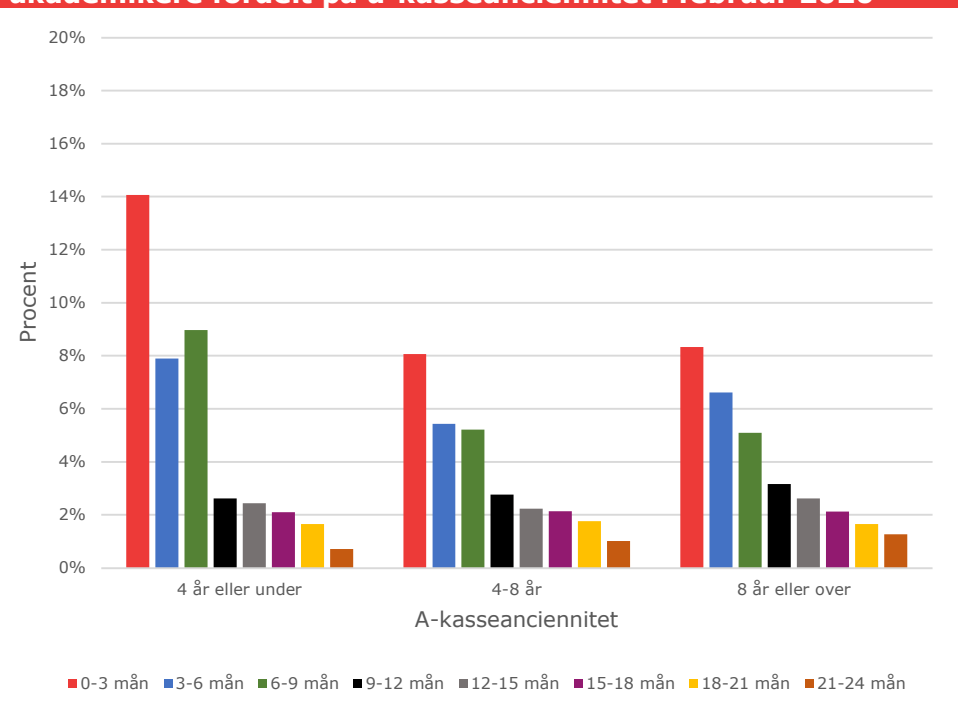

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

I baggrundsnotatet ser vi også på samspillet mellem, hvor lang tid man har været medlem af en a-kasse, og i hvilket omfang man er/har været berørt af arbejdsløshed gennem de sidste fem år. Analysen viser, at der er en tydelig sammenhæng – og ser vi på medlemmer af de akademiske a-kasser – er de med kort a-kasseanciennitet ikke overraskende overrepræsenteret, hvilket tilskrives, at der er en del nyuddannede, som bliver arbejdsløse lige efter endt uddannelse, jf. figur 8.

Figur 8. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte, akademikere fordelt på a-kasseanciennitet i februar 2020

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Ser vi på de ikke ledighedsberørte, så er billedet, som nævnt i foregående afsnit, at der blandt akademikere er forholdsvis mange, der har en kortere anciennitet, og ses blandt ikke-ledige medlemmer, er det ca. hver fjerde som har 4 år eller mindre a-kasse anciennitet, hvor det er ca. hver sjette i de øvrige a-kasser.

Dertil kommer, at andelen med en a-kasseanciennitet over 8 år er væsentligt lavere for akademikere end for de øvrige på arbejdsmarkedet, hvilket er et resultat af, at mange melder sig ind som unge, og så melder sig ud igen forholdsvis hurtigt, som beskrevet ovenfor.

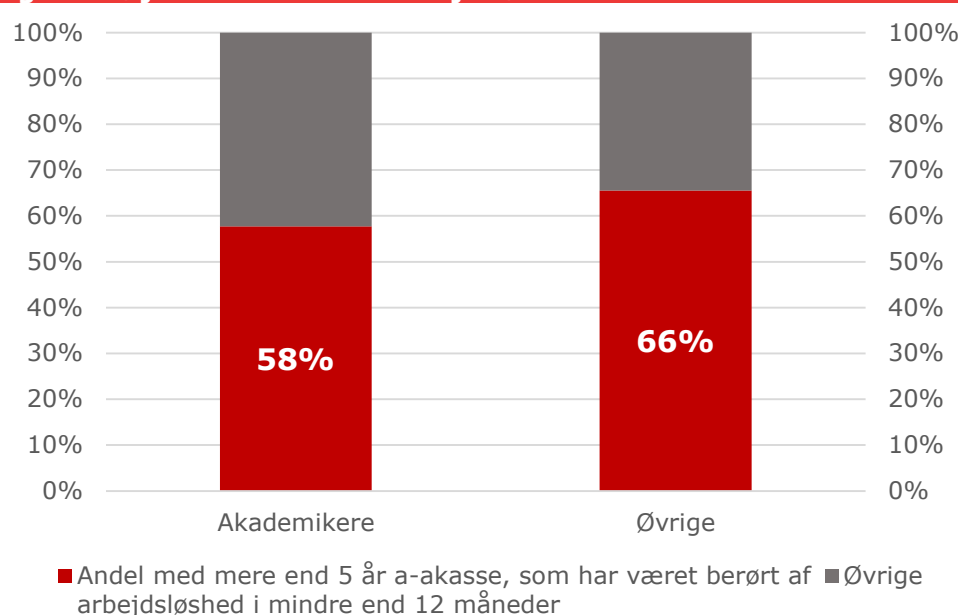
Således er det kun ca. hver anden i en akademisk a-kasse, der har mere end 8 års anciennitet, mens det er 7 ud af 10 i de øvrige a-kasser.

Ser vi så på den gruppe, som mindst har været medlem af en a-kasse i 5 år, og som i de sidste 5 år højst har været berørt af arbejdsløshed i 1 år, så viser analyserne, at det gælder for 58 pct. af medlemmerne i de

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

akademiske a-kasser, mens det gælder for knap 66 pct. i de øvrige a-kasser, hvilket i svarer til 64 pct. af alle a-kassemedlemmer, jf. figur 9.

Figur 9. 64 pct. har været medlem af en A-kasse i mindst 5 år og har højst haft 12 mdr. arbejdsløshed de sidste 5 år

Kilde: Henrik Bech Consult pbga. Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase – DREAM.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Model 1. En forbedring af det aktuelle dagpengesystem

Den løbende udhuling af dagpengeydelsen har, som nævnt, udhulet den kompensation, som sikres gennem dagpengesystemet til arbejdsløse, og i den første model – **model 1** – for forbedringer af dagpengesystemet belyses virkningen af, at dagpengeydelsen løftes for alle.

Ses alene på løft af kompensation

Der belyses ikke forbedringer, der vedrører periodelængde, karenperiode eller genoptjeningsregler, da det samfundsøkonomisk er for dyrt, derimod ses alene på, hvordan ydelserne kan forbedres til gavn for den økonomiske kompensation, som dagpengesystemet leverer.

Model må ikke rumme social slagside

Desuden vil forbedringerne ikke vedrøre ændringer, som kan stille grupper dårligere, da det næppe er politisk realiserbart samtidig med, at det vil rumme en social slagside og kan udstilles som en usolidarisk model.

Forbedring på 3 eller 5 mia. i umiddelbar udgift

På den baggrund ses på to scenarier, hvor der umiddelbart anvendes hhv. 3 mia. kr. og 5 mia. kr. på at hæve den maksimale grænse, som i dag udgør 19.083 kr. om måneden. Det betyder, at grænsen vil blive hævet til 23.000 kr. om måneden ved et løft på 3 mia. kr., og til 25.700 kr. ved et løft på 5 mia. kr. Udover en forhøjelse af den maksimale grænse for dagpenge ændres dagpengesystemet ikke.

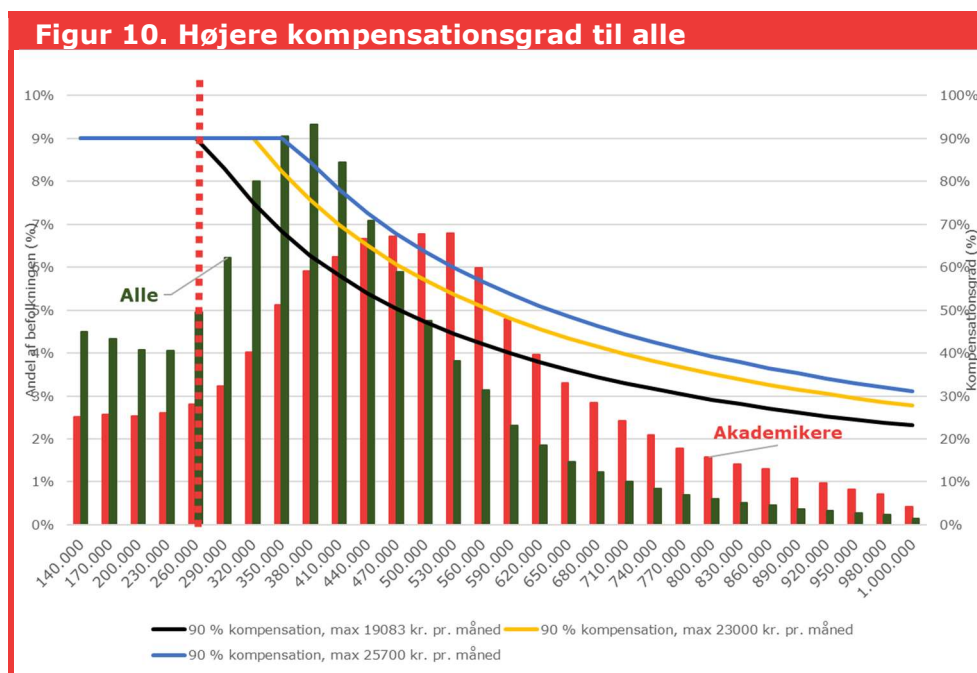
Løft på 3 mia. kr.: Kompensationsgraden øges med op til 7 pct. point

Forhøjelsen af den maksimale dagpengeydelse indebærer, at den gennemsnitlige kompensationsgrad øges, hvilket tilskrives, at kompensationsgraden øges for de grupper, der er ramt af det nuværende dagpengeloft. Øges den maksimale dagpengeydelse til 23.000 kr. om måneden, svarende til en umiddelbar udgift på 3 mia. kr., øges kompensationsgraden med op til 7 pct. point for de grupper, der er ramt af det nuværende dagpengeloft.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

**Løft på 5 mia. kr.:
Kompensations-
graden øges med
op til 12 pct. point**

Øges den maksimale dagpengeydelse til 25.700 kr. om måneden, svarende til en umiddelbar udgift på 5 mia. kr., øges kompensationsgraden med op til 12 pct. point. for de grupper, som er ramt af det nuværende dagpengeløft, jf. figur 10.

Anm.: Søjlerne i figuren viser indkomstfordelingen blandt befolkningen (de grønne søjler) og blandt akademikere (de røde søjler) opgjort som andel af befolkningen i pct. på venstreaksen. Stregene angiver kompensationsgraden over indkomst, jf. boks 1, og kan aflæses på højreaksen. Den sorte streg angiver kompensationsgraden over indkomst i det aktuelle system. Den gule streg er løftet til 23.000 kr. Den blå streg er løftet til 25.700 kr. Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik samt analyser fra Henrik Bech Consult.

**8 ud af 10 stilles
bedre**

I begge tilfælde vil dagpengeydelsen forbedres for 8 ud af 10 dagpengemodtagere uden, at nogen stilles ringere.

**Svækker også
arbejdsudbud**

En forbedret dagpengeydelse har også betydning for, hvordan arbejdsudbuddet påvirkes, da den såkaldte "deltagelsesskat", som dækker over det "tab", den enkelte har ved at arbejde i form af dels mindre overførselsindkomst og dels mindre fritid, øges. Dette er nærmere beskrevet i baggrundspapiret, der bygger på de erfaringer, man samlede op i forbindelse med dagpengekommissionen, og som også ligger til grund for Finansministeriets og Det Økonomiske Råds beregninger.

**Usikkerhed om
effekten**

Det skal her nævnes, at størrelsen på de dynamiske effekter – i form af påvirkning af arbejdsudbud – er meget usikre, om end et stort flertal af studier entydigt peger på, at der ved ændringer i dagpengesystemet vil der virkning på arbejdsudbuddet, og dermed også på de offentlige finanser. Her skønnes et bånd for størrelsesordenen på virkningen på arbejdsudbud og offentlige finanser for at understrege denne usikkerhed.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Ved en forhøjelse af den maksimale ydelse til 23.000 kr. hæves den gennemsnitlige kompensationsgrad med op til 7 pct. for de 80 pct., som er ramt af det aktuelle dagpengeloft, svarende til at den gennemsnitlige kompensationsgrad øge med ca. 3 pct. På den baggrund skønnes, at beskæftigelsen vil mindskes med mellem 3.000 og 9.000 personer, svarende et tabt provenu på mellem 0,8 mia. kr. og 2,4 mia. kr.

Anvendes 5 mia. kr., øges kompensationsgraden med op til 12 pct. point for de grupper, som aktuelt rammes af dagpengeloftet, svarende til den gennemsnitlig kompensationsgrad øges med ca. 4 pct. point. Det vil betyde, at mellem 4.500 og 14.000 færre vil være i beskæftigelse, hvilket vil indebære et yderligere provenutab på mellem 1,1 mia. kr. og 3,3 mia. kr.

Mere attraktivt at være medlem...

Ved at løfte dagpengeydelsen øges kompensationen i tilfælde af arbejdsløshed. Dermed øges forsikringsværdien, hvorved det bliver mere attraktivt at være medlem af en a-kasse. Det er dog uklart, hvor stor virkningen vil være, men forskellige studier peger på – fx Kjellberg (2009) – at der er en signifikant positiv sammenhæng. Et stigende medlemstal vil bidrage til dagpengesystemets økonomi, og samtidig mindske udgifterne ved at hæve dagpengeydelsen. Bliver der fx 1.000 flere medlemmer, vil dette løfte dagpengesystemets økonomi med godt 4 mio. kr., og heraf vil 3 mio. kr. styrke de offentlige finanser gennem statsbidraget i a-kasserne.

Dertil kommer, at dagpengesystemet er et centralt element i den danske flexicurity model, som har bidraget til, at vi i Danmark har et yderst fleksibelt arbejdsmarked med en høj erhvervsdeltagelse, som alt andet lige vil blive svækket, hvis tiltroen blandt arbejdsmarkedets kernetropper til dagpengesystemet svækkes. Denne virkning kan ikke indregnes, men er en væsentlig samfundsgavnlig virkning.

... vil være med til at gøre systemet mere robust

Samlet set, vil et løft af den maksimale dagpengesats til 23.000 kr. forværre de offentlige finanser med 3 mia. kr. op til 5,4 mia. kr., alt afhængigt af, hvor kraftige de dynamiske effekter vil være. I denne beregning tages ikke højde for virkningen af et øget medlemskab af a-kasserne, som vil nedbringe udgifterne, om end denne virkning er usikker.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Tabel 1. Virkning på beskæftigelse og offentlige finanser

Umiddelbar udgift (mia. kr.)	Fald i arbejdsudbud (personer)	Budgetvirkning af arbejdsudbud (mia. kr.)	Samlet budgetvirkning (mia. kr.)
3,0	3.000 – 9.000	0,8-2,4	3,8-5,4
5,0	5.000 – 15.000	1,2-4,1	6,2-9,1

Kilde: Egne beregninger samt analyser fra Henrik Bech Consult, DØRS og Finansministeriet.

Løftes dagpengesatsen til 25.700 kr. vil virkningen på de offentlige finanser øges til mellem 6,2 og 9,1 mia. kr.

Introduktion af en trappemodell

En central udfordring for dagpengesystemet er, at det bliver mindre attraktivt at være medlem af en a-kasse i takt med, at den enkeltes lønindkomst vokser. Dette skyldes, at den andel af ens lønindkomst, der kompenseres – kompensationsgraden – falder i takt med indkomsten.

Dette er navnlig en udfordring for højtlønnede, som ikke kun dækker akademikere, men også andre grupper på arbejdsmarkedet. Dertil kommer at i takt med, at de bedre lønnede får fodfæste på arbejdsmarkedet, begynder, navnlig akademikere, at melde sig ud af dagpengesystemet.

**Mindre attraktivt
for kernetropper**

Der er således en tydelig indikation på, at dagpengesystemet er mindre attraktivt for kernetropperne på arbejdsmarkedet, hvilket på en længere bane kan vise sig problematisk for hele dagpengesystemet, hvis kernetropperne i større stil begynder at melde sig ud.

**Kernetropper i
mindre omfang
ramt af ledighed**

På den baggrund er der kigget på to modeller – model 2a og model 2b – som målrettet går efter at stille dagpengesystemets kernetropper bedre. Kernetropper kendetegnes ved i mindre omfang at blive ramt af arbejdsløshed, og når de rammes af arbejdsløshed, vil det være i kortere perioder, hvilket er vist i afsnittet om akademikere i dagpengesystemet og i baggrundsnotatet.

**To modeller, der
skal gøre det mere
attraktivt for
kernetropperne...**

Fælles for de to modeller er, at der i de første 4 måneder vil være en højere ydelse for kernetropperne, uden at andre medlemmer stilles ringere. Indenfor dagpengesystemet stilles kernetropperne relativt bedre end andre grupper, hvilket alt andet lige øger forsikringsværdien for kernetropperne, så det bliver mere attraktivt for dem at være medlem af dagpengesystemet.

I **model 2a** målrettes den samlede merudgift til at stille kernetropperne bedre gennem et særligt dagpengetillæg, uden at der sker forbedringer eller forringelser for andre dagpengemodtagere.

I **model 2b** anvendes halvdelen af den samlede merudgift på at løfte ydelsen for alle dagpengemodtagere, mens den sidste halvdel målrettes til at løfte ydelsen for kernetropperne gennem et særligt dagpengetillæg i de første 4 måneder.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Fælles for begge modeller er, at kernetropperne defineres som medlemmer af dagpengesystemet, der har været medlem i mindst 5 år, og som i den periode ikke samlet har været arbejdsløs i mere end højst 1 år.

Den maksimale ydelse fra dagpengesystemet kan inkl. det særlige dagpengetillæg højst udgøre 90 pct. af den erhvervsindkomst, man oppebar, før man blev arbejdsløs.

Model 2a. Alene kernetropperne stilles bedre

For at stille kernetropperne bedre suppleres den nuværende dagpengemodel med et særligt højt dagpengetillæg i de første 4 måneder som arbejdsløs, hvorefter man er berettiget til den nuværende maksimale sats på 19.083 kr. i resten af ledighedsperioden.

For at være berettiget til det særlige dagpengetillæg i de første 4 måneder, skal man mindst have været medlem af en a-kasse i de sidste 5 år, og højst have været arbejdsløs i et år, hvilket skal afspejle, at man i mindst i 4 ud af de sidste 5 år har været i beskæftigelse.

Dette skal ses som supplement til de nuværende karens- og optjeningsregler, hvor man skal have været medlem af en a-kasse i et år og have været i beskæftigelse i 12 ud af de sidste 36 måneder for at være berettiget op til den maksimale dagpengesats, som i dag udgør 19.083 kr. om måneden.

For de, som ikke er berettiget til det særlige dagpengetillæg, vil den maksimale dagpengeydelse udgøre 19.083 kr. om måneden, som i det nuværende system.

Som i den første model, hvor den maksimale dagpengesats løftes for alle, regnes her også på to scenarier i form af, at der anvendes en umiddelbar udgift på 3 mia. kr. og 5 mia. kr.

**Løft på 3 mia. kr.
hæver kompen-
sationsgrad med
op til 12 pct.
point**

Anvendes en umiddelbar udgift på 3 mia. kr. til et særligt dagpengetillæg, vil dette kunne løfte den højeste dagpengeydelse til 26.000 kr. om måneden for de berettigede i de første 4 måneder, hvoraf det særlige tillæg udgør 6.917 kr. om måneden. Herefter, altså når arbejdsløshedsperioden går ind i den femte måned, vil ydelsen være på det oprindelige niveau for den maksimale dagpengesats på 19.083 kr., jf. tabel 2

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

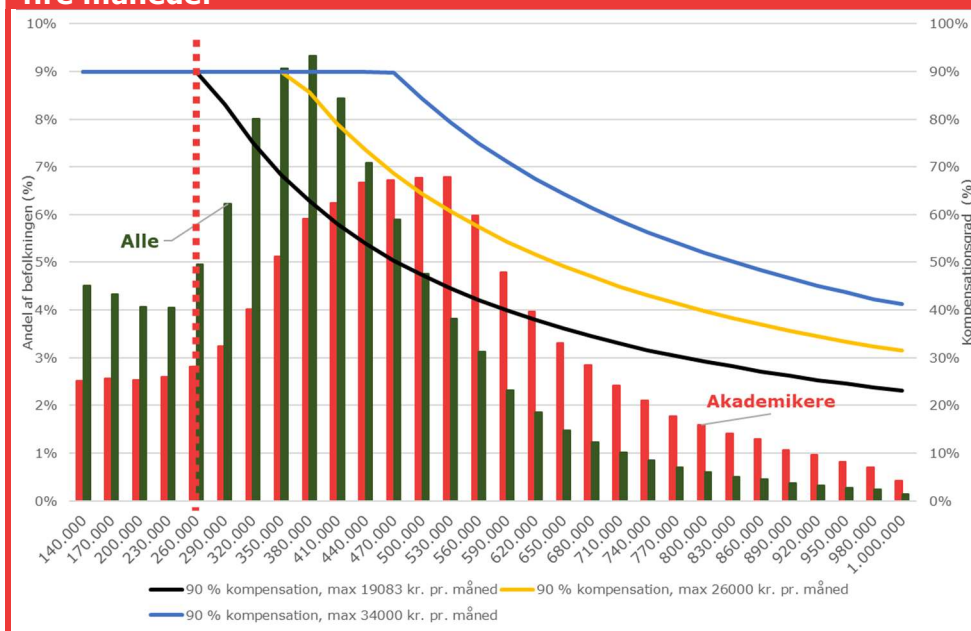
Tabel 2. Dagpengesatser i model 2a

Umiddelbar udgift	Maksimal dagpengesats uden særligt dagpengetillæg	Særligt dagpengetillæg	Højeste dagpengesats inkl. særligt dagpengetillæg
3 mia. kr.	19.083 kr.	6.917 kr.	26.000 kr.
5 mia. kr.	19.083 kr.	14.917 kr.	34.000 kr.

Kilde: Egne beregninger pbga. Registerdata i Danmark Statistik og Henrik Bech Consult.

Dermed vil kompensationsgraden i de 4 første måneder løftes med op til 12 pct. point for de 6 ud af 10, der er berettiget til det særlige dagpengetillæg, jf. figur 11.

Figur 11. Højere kompensation til kernetropperne i de første fire måneder

Anm.: Søjlerne i figuren viser indkomstfordelingen blandt hele befolkningen (de grønne søjler) og blandt akademikere (de røde søjler) opgjort i pct. af befolkningen på venstreaksen. Stregerne angiver kompensationsgraden over indkomst, jf. boks 1, og kan aflæses på højreaksen. Den sorte streg angiver kompensationsgraden over indkomst i det aktuelle system. Den gule og blå streg viser løftet for kernetropperne i de første 4 måneder på hhv. 26.000 kr. og 34.000 kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik samt analyser fra Henrik Bech Consult.

**Løft på 5 mia. kr.
hæver kompen-
sationsgrad med
op til 20 pct.
point**

**Tilgodeser 6 ud af
10 dagpenge-
modtagere**

Anvendes alternativt en umiddelbar udgift på 5 mia. kr., vil det særlige dagpengetillæg betyde, at den maksimale sats løftes til 34.000 kr. om måneden i de 4 første måneder af ledighedsperioden for de grupper, som er berettiget til det særlige dagpengetillæg, som udgør 14.917 kr. om måneden.

Det betyder, at i de første 4 måneder af arbejdsløshedsperioden, vil kompensationsgraden i gennemsnit være løftet med op til 20 pct. point

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

for de 6 ud af 10 dagpengemodtagere, som ville være berettiget til det særlige dagpengetillæg i de første 4 måneder.

... de offentlige budgetter forringes

Den forhøjede dagpengeydelse til de ca. 60 pct. af dagpengemodtagerne, som er berettiget til det særlige dagpengetillæg, betyder, som nævnt, at deres kompensationsgrad ved dagpenge øges i de første 4 måneder af deres ledighedsperiode. Anvendes der umiddelbart 3 mia. kr. på at introducere et særligt dagpengetillæg på 6.917 kr., så ydelsen bliver på 26.000 kr. i de første 4 måneder som arbejdsløs, svarer det til, at kompensationsgraden øges med ca. 3 pct. point. Det vurderes, at beskæftigelsen vil falde med mellem 2.500 og 7.500 personer, hvilket er en anelse mindre end i model 1. Det sidste skyldes, at en sådan model i mindre grad vil forlænge arbejdsløshedsperioden end i model 1, da den forhøjede ydelse løber ud efter 4 måneder. Den lavere beskæftigelse betyder, at de dynamiske effekter skønnes at svække de offentlige finanser med mellem 0,7 og 2,0 mia. kr., og dermed kan den samlede udgift være mellem 3 og 5 mia. kr., jf. tabel 3.

Tabel 3. Virkning på beskæftigelse og offentlige finanser

Umiddelbar udgift (mia. kr.)	Fald i arbejdsudbud (personer)	Budgetvirkning af arbejdsudbud (mia. kr.)	Samlet budgetvirkning (mia. kr.)
3,0	2.500-7.500	0,7-2,0	3,7-5,0
5,0	3.500-10.500	1,0-2,9	6,0-7,9

Kilde: Egne beregninger pba. analyser fra Henrik Bech Consult, DØRS og Finansministeriet.

Anvendes 5 mia. kr. til forøgelse af kompensationsgraden, vil der kunne introduceres et særligt dagpengetillæg på 14.917 kr., og derved vil den samlede ydelse øges til 34.000 kr. om måneden de første 4 måneder. Dette vil øge den gennemsnitlige kompensationsgrad for de berørte grupper med op til 20 pct. point i de første 4 måneder, hvilket svarer til, at deres kompensationsgrad øges med mellem 5 pct. point.

Virkingen heraf er, at beskæftigelsen skønnes at falde med mellem 3.500 og 10.500 personer, og dermed svækkes de offentlige finanser med yderligere 1 mia. kr. til 3. mia. kr., og dermed kan den samlede udgift være mellem 6 og 7,9 mia. kr.

Men der vil komme flere medlemmer

I modsat retning trækker, at det bliver mere attraktivt for kernetropperne at være med i a-kasse, hvilket alt andet lige styrker både a-kassernes og den offentlige økonomi gennem flere medlemsindtægter. Dertil kommer, at øget medlemstal alt andet lige vil styrke og gøre dagpengesystemet mere robust, og dermed understøtte den danske arbejdsmarkedsmodel med flexicurity-modellen, som uden tvivl har bidraget til den høje erhvervsdeltagelse og beskæftigelse, vi ser i dag.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Model 2b. Alle stilles bedre, men målrettet en yderligere forbedring for kernetropperne

I denne model forbedres den nuværende model for alle ved, at den maksimale dagpengeydelse løftes for alle. Dertil kommer, at der indføres et særligt dagpengetillæg i de 4 første måneder, som man bliver berettiget til, hvis man har været medlem af en a-kasse i de sidste 5 år og har været arbejdsløs i mindre end 1 år i de sidste 5 år.

Det betyder, at alle - som i dag - vil være berettiget til dagpenge, hvis man har været medlem af en a-kasse i et år og har været i beskæftigelse i 12 ud af de sidste 36 måneder, vil være berettiget til den maksimale dagpengeydelse (grundydelse).

Hvis man dertil har været medlem af en a-kasse i de sidste 5 år og har været berørt af arbejdsløshed i mindre end 1 år i de sidste 5 år, vil man også være berettiget til et særligt dagpengetillæg i de første 4 måneder som arbejdsløs. Fra den femte måned som arbejdsløs vil man være på den maksimale dagpengeydelse (grundydelse).

Den maksimale ydelse fra dagpengesystemet kan inkl. det særlige dagpengetillæg højst udgøre 90 pct. af den erhvervsindkomst, man oppebar, før man blev arbejdsløs.

Ligesom tidligere regnes der på to scenarier. Et scenarie, hvor der anvendes en umiddelbar udgift på 3 mia. kr. til at løfte dagpengene. Og et andet scenarie, hvor der anvendes 5 mia. kr. på at løfte dagpengene.

Til forskel fra model 2a anvendes ca. halvdelen på at løfte den maksimale dagpengeydelse for alle, det vil sige grundydelsen. Den anden halvdel af det umiddelbare provenu målrettes et særligt dagpengetillæg, som beskrevet ovenfor.

Tabel 4. Dagpengesatser i model 2b

Umiddelbar udgift	Maksimal dagpengesats uden særligt dagpengetillæg	Særligt dagpengetillæg	Højeste dagpengesats inkl. særligt dagpengetillæg
3 mia. kr.	21.000 kr.	3.000 kr.	24.000 kr.
5 mia. kr.	23.000 kr.	5.000 kr.	28.000 kr.

Kilde: Egne beregninger pbga. Registerdata i Danmark Statistik og Henrik Bech Consult.

**Løft på 3 mia. kr.
Kompensations-
graden løftes med
op til 3 pct. point**

Anvendes en umiddelbar udgift på 3 mia. kr., indebærer det, at ca. halvdelen af provenuet går til at løfte den maksimale dagpengesats for alle (grundydelsen), og herved løftes til 21.000 kr., hvilket løfter kompensationsgraden af dagpenge for alle, som er på grundydelsen med op til 3 pct. point, *jf. figur 12*.

**Løft på 5 mia. kr.
Kompensations-
graden løftes med
op til 7 pct. point**

Anvendes en umiddelbar udgift på 5 mia. kr., indebærer det, og hvor den maksimale dagpengesats for alle (grundydelsen) løftes til 23.000 kr.,

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

betyder det, at kompensationsgraden for dem, som ikke er berettiget til det særlige dagpengetillæg, øges med op til 7 pct. point.

Figur 12. Også højere kompensationsgrader for dem, der ikke er berettiget til det særlige dagpengetillæg

Anm.: Søjlerne i figuren viser indkomstfordelingen blandt hele befolkningen (de grønne søjler) og blandt akademikere (de røde søjler) opgjort i pct. af befolkningen på venstreaksen. Stregerne angiver kompensationsgraden over indkomst, jf. boks 1, og kan aflæses på højreaksen. Den sorte streg angiver kompensationsgraden over indkomst i det aktuelle system. Den gule og blå streg viser løftet i grundsatsen for alle dagpengemodtagere til hhv. 21.000 kr. og 23.000 kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik samt analyser fra Henrik Bech Consult.

8 ud af 10 stilles bedre

Løftet af den maksimale dagpengesats for alle (grundydelsen) kommer 8 ud af 10 dagpengemodtagere til gode.

6 ud af 10 får glæde af særligt dagpengetillæg

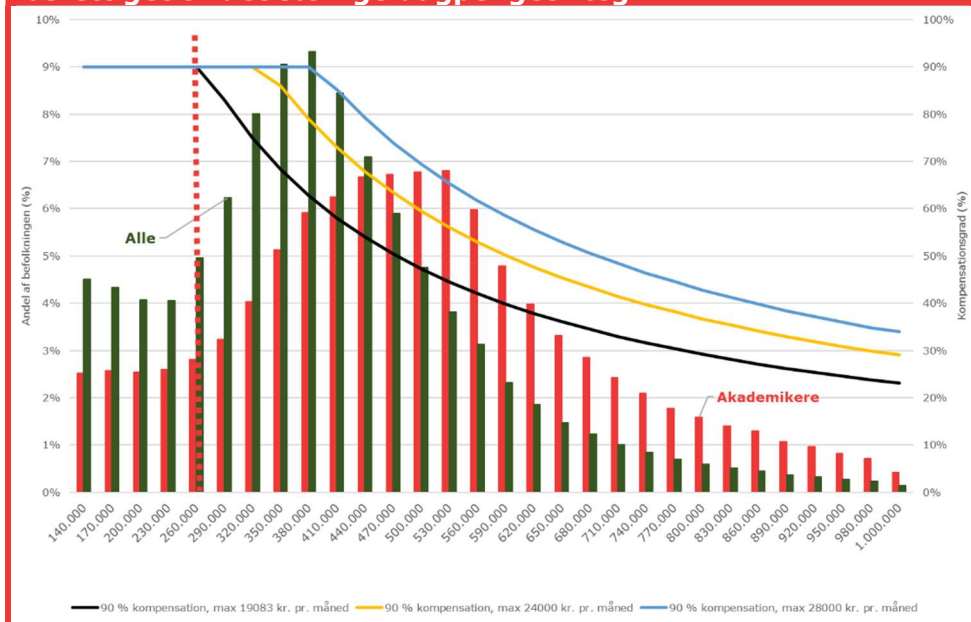
Når ca. halvdelen af den umiddelbare udgift på at forbedre dagpengesystemet målrettes til at indføre et særligt dagpengetillæg, vil kompensationsgraden løftes for dem, som er berettiget til det særlige dagpengetillæg i de første 4 måneder som arbejdsløse.

Særligt tillæg på 3.000 kr. løfter kompensationsgrad med op til 8 pct.

Anvendes ca. halvdelen af 3 mia. kr., dvs. ca. 1½ mia. kr., vil det betyde, at der kan indføres et særligt dagpengetillæg på 3.000 kr., hvorved den højeste dagpengeydelse i de første måneder hæves til 24.000 kr. om måneden, og derved vil kompensationsgraden løftes med knap 8 pct. point i de første 4 måneder for de 6 ud af 10 dagpengemodtagere, som er berettiget hertil, jf. figur 13.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller Forslag til nye dagpengemodeller

Figur 13. Forbedret kompensationsgrad for dem, der er berettiget til det særlige dagpengetillæg

Anm.: Søjlerne i figuren viser indkomstfordelingen blandt hele befolkningen (de grønne søjler) og blandt akademikere (de røde søjler) opgjort i pct. af befolkningen på venstreaksen. Stregene angiver kompensationsgraden over indkomst, jf. boks 1, og kan aflæses på højreaksen. Den sorte streg angiver kompensationsgraden over indkomst i det aktuelle system. Den gule og blå streg viser løftet i dagpengeydelsen som følge af et særligt dagpengetillæg til hhv. 24.100 kr. og 28.000 kr.

Kilde: Egne beregninger på baggrund af Danmarks Statistik samt analyser fra Henrik Bech Consult.

Særligt tillæg på 5.000 kr. løfter kompensationsgrad med op til 12 pct.

Anvendes halvdelen af en umiddelbar udgift på 5 mia. kr. til at introducere et særligt dagpengetillæg, vil dette tillæg være på 5.000 kr. om måneden, og derved vil den højeste dagpengeydelse hæves til 28.000 kr. om måneden i de første 4 måneder som arbejdsløs for de 6 ud af 10 dagpengemodtagere, som er berettiget hertil. Det vil i gennemsnit løfte kompensationsgraden med op til 12 pct. i de første 4 måneder som arbejdsløs.

Tabel 5. Virkning på beskæftigelse og offentlige finanser

Umiddelbar udgift (mia. kr.)	Fald i arbejdsudbud (personer)	Budgetvirkning af arbejdsudbud (mia. kr.)	Samlet budgetvirkning (mia. kr.)
3,0	2.750-8.250	0,8-2,2	3,8-5,2
5,0	3.750-12.000	1,0-3,0	6,0-8,0

Kilde: Egne beregninger pba. analyser fra Henrik Bech Consult, DØRS og Finansministeriet.

Færre i job svækker de offentlige finanser yderligere...

Da ca. 60 pct. af dagpengemodtagerne er berettiget til det særlige dagpengetillæg, vil de også opleve, at deres kompensationsgrad løftes, hvilket alt andet lige mindsker deres arbejdsudbud. Indføres et særligt dagpengetillæg på 3.000 kr. samtidig med en grundydelse på 21.000 kr., betyder det, at der vil være mellem 2.750 og 8.250 færre beskæftigede, hvilket vil forværre de offentlige finanser med mellem 0,8 og 2,2 mia. kr.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

yderligere. Dermed vil den samlede udgift, når de meget usikre dynamiske virkninger indregnes, ligge mellem 3,8 mia. kr. og 5,2 mia. kr., alt efter hvor stor indvirkning de dynamiske effekter får, *Jf. tabel 5.*

Indføres et særligt dagpengetillæg på 5.000 kr. sammen med en grundydelse på 23.000 kr., vil dette løfte kompensationsgraden med op til 13 pct. for dem, som er berettiget til den højere ydelse i de første 4 måneder. Dette vil svække beskæftigelsen med mellem 3.750 og 12000. Grunden til, at den skønnede beskæftigelsesvirkning er mindre end i model 1 med en umiddelbar udgift på 5 mia. kr., er, at det særlige dagpengetillæg alene løber i 4 måneder, og dermed vil en sådan indretning af modellen i mindre grad forlænge arbejdsløshedsperioden end i model 1. Det svækkede arbejdsudbud vil alt andet lige svække de offentlige finanser med mellem 1,0 og 3,5 mia. kr. yderligere, og dermed vil de offentlige finanser svækkes med mellem 6 og 8,0 mia. kr., alt afhængigt af, hvor stort et gennemslag de usikre dynamiske virkninger får på arbejdsudbuds- og saldoeffekten.

**Gør dagpenge-
systemet mere
robust, og styrker
flexicurity**

I modsat retning trækker, at det bliver mere attraktivt for kernetropperne at være med i a-kasse, hvilket alt andet lige styrker både a-kassernes og den offentlige økonomi gennem flere medlemsindtægter. Dertil kommer, at øget medlemstal alt andet lige vil styrke og gøre dagpengesystemet mere robust, og dermed understøtte den danske arbejdsmarkedsmodel med flexicurity-modellen, som uden tvivl har bidraget til den høje erhvervsdeltagelse og beskæftigelse, vi ser i dag.

Teknisk gennemgang af dagpengemodeller *Forslag til nye dagpengemodeller*

Litteratur

- Kjellberg (2009), The Swedish Ghent system and trade unions under pressure
- Finansministeriet (2012), Regneprincipper og modelanvendelse i Finansministeriet
- Hermansen (2014), Effekter af en toårig dagpengeperiode på beskæftigelse og ledighed: En foreløbig evaluering af dagpengereformen
- Det Økonomiske Råd (2014), Dansk Økonomi, efterår 2014
- Dagpengekommissionen (2015a), Samlede anbefalinger
- Dagpengekommissionen (2015b), Teknisk Analyserapport
- Dagpengekommissionen (2015c), Kompensationsgraden i Dagpengesystemet
- Dagpengekommissionen (2015d), Dagpengesystemet for selvstændige, freelancere og honorarmodtagere mv.
- Andersen, Svarer og Vejlin (2015), Litteraturreview af effekter af indretning af Arbejdsløshedsunderstøttelsessystemer
- Kvist (2015), Adfærdsøkonomi og arbejdsløshedsforsikring

Bilag A. Baggrundsnotat

Akademikere i dagpengesystemet

Udarbejdet af

**Henrik Bech Consult ApS
Frederik Taasby og
Benn Gandløse Vestergaard, Akademikerne**

Oktober 2020

Baggrundsnotat: Akademikere i dagpengesystemet

Dette notat indeholder en beskrivelse af den statistiske baggrund for udarbejdelse af Akademikernes forslag til et nyt dagpengesystem. I notatet er der lagt vægt på beskrivelse af medlemmerne af de akademiske a-kassers ledighedsanciennitet og a-kasseanciennitet for ledige og ikke ledige medlemmer. Hertil kommer, at der er foretaget analyse af, hvor stor en andel, som hhv. melder sig ind og ud af de fire akademiske a-kasser over tid.

Opgørelserne er foretaget på baggrund af Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM. For nærmere teknisk beskrivelse af datagrundlag, beregningsmetoder mv., henvises til Bilag 1, "Teknisk beskrivelse af datagrundlag mv. bag Akademikernes dagpengeforslag."

Der er foretaget stabilitetsanalyser af a-kasser udenfor AC-området. Disse analyser findes i Bilag 2.

Hovedpointer

Beskrivelsen har følgende hovedpointer

- For alle forsikrede falder andelen af ledighedsberørte i løbet af hele dagpengeperioden, hvilket ikke gør sig gældende for gruppen af akademikere. Akademikerne har en større andel, som har en ledighedsanciennitet fra 5-8 måneder end det, der gælder for resten af arbejdsmarkedet.
- Sammensætningen af ledighedsberørte for fire akademiske a-kasser følger stort set hinanden. Dog har Magistrenes a-kasse en større andel ledighedsberørte med 5 til 8 måneders ledighedsanciennitet end de tre øvrige a-kasser.
- Perioden, som gennemgås i papiret, er februar 2020, idet det er sidste hele måned inden Corona-nedlukning. Det er undersøgt, om denne beregningsforudsætning er stabil.
- Februar 2020 adskiller sig ikke væsentligt fra samme måned i 2018 og 2019 for alle forsikrede og for gruppen af akademikere. Dog ses det, at forskellene bliver en anelse større, jo mindre grupper, der analyseres.
- En sammenligning mellem akademikergruppen og gruppen af alle forsikrede viser beregnet som et gennemsnit over 12 måneder, at sammensætningen af ledigheden for akademikere ikke adskiller sig væsentligt fra resten af de forsikrede ledige på arbejdsmarkedet
- Andelen af ikke ledighedsberørte a-kassemedlemmer, som har mere end 8 års a-kasseanciennitet, er lavere for de akademiske a-kasser end for resten af arbejdsmarkedet.
- AAK og CA har en lavere andel af medlemmer med lang a-kasseanciennitet sammenlignet med den samlede akademikergruppe. Det modsatte gør sig gældende for AJKS og MA.
- Der er foretaget opgørelse på baggrund af ikke lediges eventuelle ledigheds- og a-kasseanciennitet, så det kan opgøres, hvor mange medlemmer, der vil blive omfattet af de enkelte modeller.
- I perioden 2015 til 2019 har der for alle fire akademiske a-kasser været flere indmeldelser end udmeldelser.
- Omkring 80 procent af de indmeldte er under 30 år i de fire akademiske a-kasser. Hovedparten af de udmeldte er mellem 25 og 29 år gamle. Andelen af udmeldte er ikke helt så koncentreret om de yngste aldersgrupper, som er tilfældet med aldersfordelingen af de indmeldte.

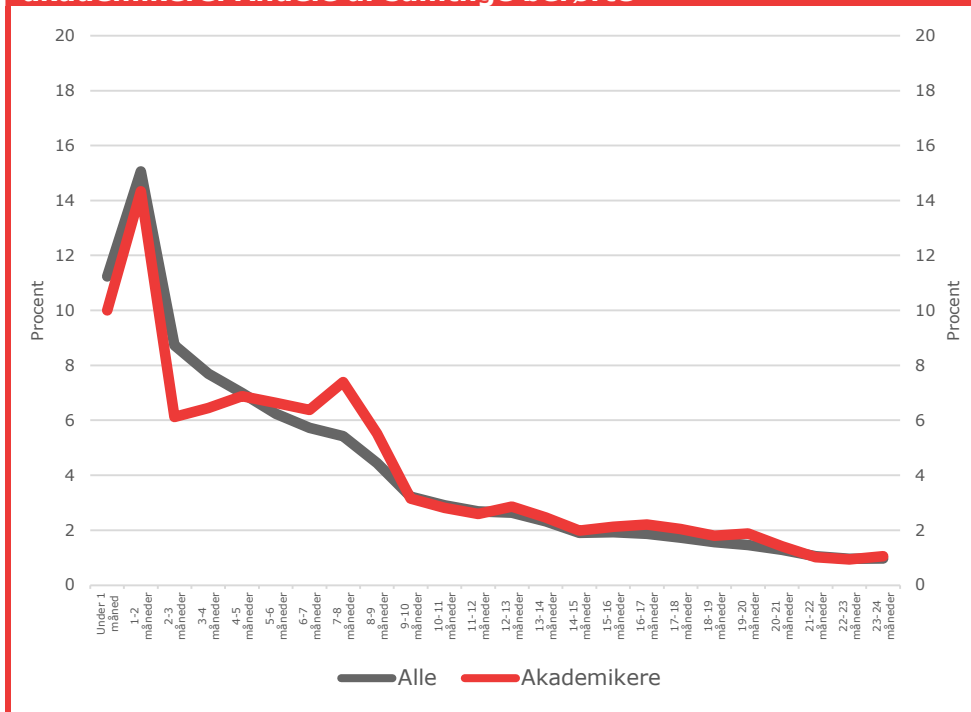
Ledighedsberørte akademikere

I dette afsnit opgøres alle ledighedsberørtes dagpengeanciennitet på 1 måneds intervaller som en andel af samtlige ledighedsberørte i den pågældende gruppe. Formålet hermed er at undersøge, hvordan de lediges dagpengeanciennitet fordeler sig hen over dagpengeperioden og dermed kunne opgøre, hvor mange ledighedsberørte der vil blive påvirket af en ændring i ydelsesniveauet på et givent sted i ledighedsfordelingen. En nærmere beskrivelse af metoden findes i Bilag 1.

En analyse af fordelingen af ledighedsancienniteten for alle ledighedsberørte a-kassemedlemmer over hele dagpengeperioden viser, at andelen af ledighedsberørte falder i løbet af dagpengeperioden, hvilket ikke gør sig gældende for en samlet opgørelse for de 4 akademiske a-kasser.

Akademikere har en lidt lavere andel af ledighedsberørte i løbet af de første 5 måneder sammenlignet med resten af arbejdsmarkedet, *jf. figur 1*. Herefter er der en lidt større andel af ledige akademikere frem til omkring 9 måneders ledighed, hvor andelen af ledige akademikere stagnerer. Herefter falder andelen, ligesom det ses for hele arbejdsmarkedet.

Figur 1. Dagpengeanciennitet februar 2020 - alle forsikrede vs. akademikere. Andele af samtlige berørte

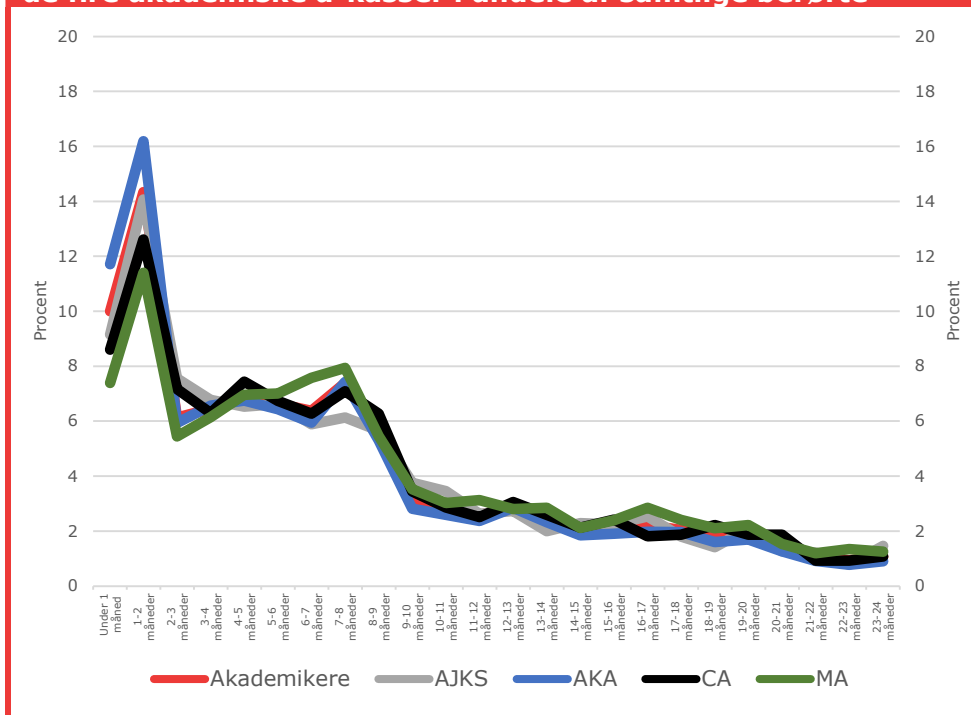
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Sammensætningen af ledige akademikere er omtrent den samme som for resten af arbejdsmarkedet i perioden fra 10 måneder op til 2 års ledighedsanciennitet.

Ledighedssammensætningen for medlemmerne af de fire akademiske a-kasser, Magistrenes A-kasse (MA), Arbejdsløshedskassen for Journalistik, Kommunikation og sprog (AJKS), Akademikernes A-kasse (AKA) og Civiløkonomernes A-kasse (CA), adskiller sig særligt fra hinanden ved, at der er lidt mindre del af MA's medlemmer, som er ledige i de første tre måneder, mens der herefter ses en stigning i andelen af magistre, som har 4 - 8 måneders ledighed, *jf. figur 2*. For de tre andre a-kasser er andelen konstant eller svagt stigende.

I det sidste år af dagpengeperioden er der ikke stor forskel på sammensætningen mellem de fire akademiske a-kasser.

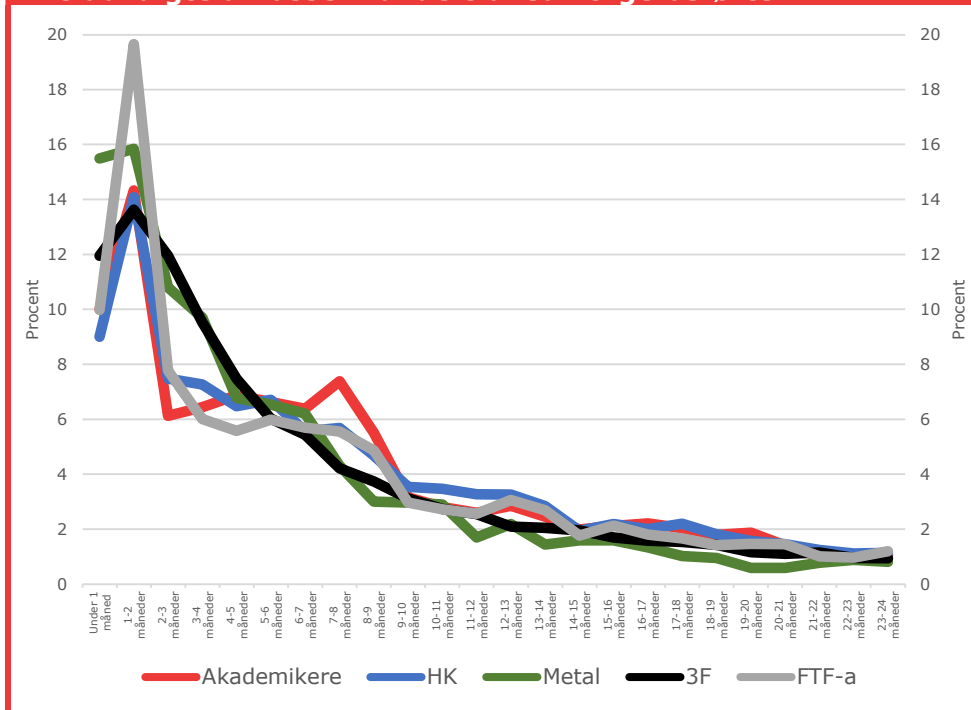
Figur 2. Dagpengeanciennitet februar 2020 - akademikere vs. de fire akademiske a-kasser i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

I en sammenligning af ledighedssammensætningen mellem gruppen af akademiske a-kasser og udvalgte kasser fra FH-området ses det, at de akademiske a-kasser adskiller sig fra a-kasserne fra FH-området, ved at andelen af berørte falder over ledighedsancienniteten *jf. figur 3*. For akademikere ses, at der er en svag stigning i andelen af ledighedsberørte, som har fra tre til otte måneders ledighedsanciennitet. For yderligere analyser af FH-området, henvises til Bilag 2.

Figur 3. Dagpengeanciennitet februar 2020 - Akademikere vs. fire udvalgte a-kasser i andele af samtlige berørte

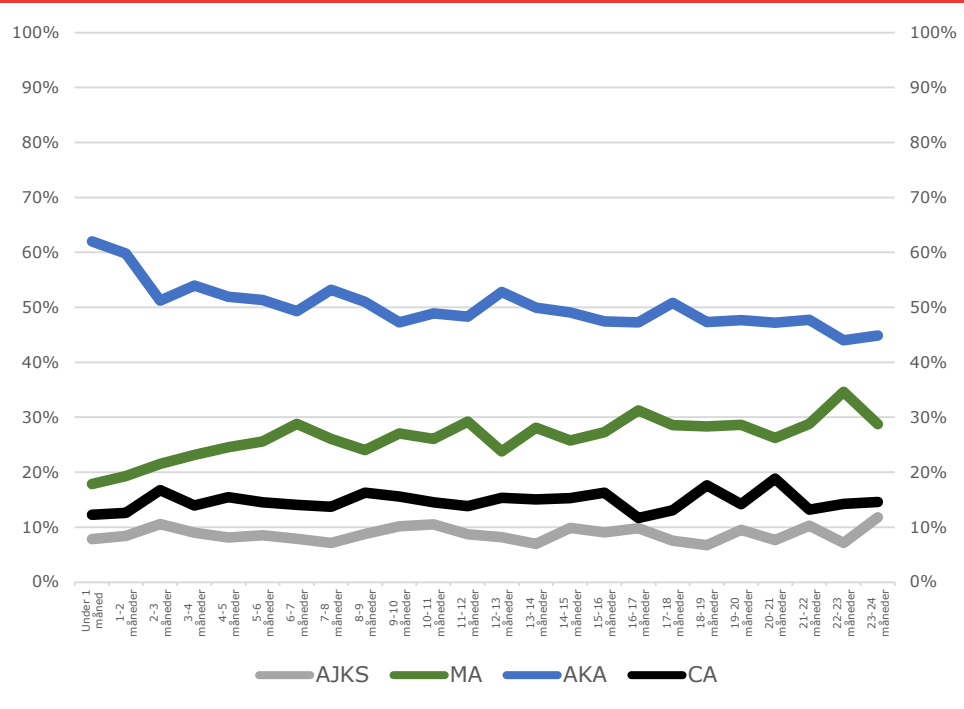

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

I Akademikernes forslag til en ny dagpengemodel arbejdes der med en model, hvor ydelsen kan variere hen over dagpengeperioden afhængig af medlemmets a-kasseanciennitet. Det er derfor undersøgt, hvor stor en andel i løbet af de ledighedsberørte akademikere, som er medlem af de fire akademiske a-kasser fordelt efter ledighedsanciennitet.

For medlemmer af Akademikernes a-kasse ses en faldende andel af samtlige akademiske ledighedsberørte over ledighedsfordelingen, hvor det modsatte gør sig gældende for medlemmer af Magistrenes A-kasse, jf. figur 4.

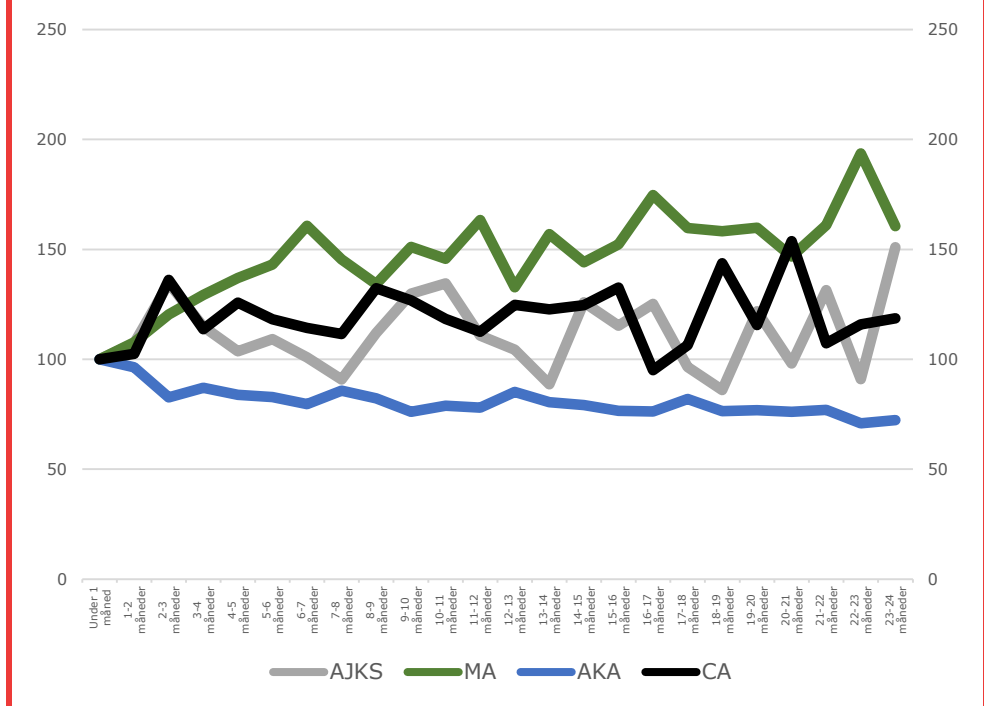
Figur 4. De forskellige a-kassers andel af dagpengeanciennitet - februar 2020

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For at tage højde for størrelsesforskelle på de fire a-kasser på det akademiske område, er der foretaget en indeks-beregning, hvor andelen af ledighedsberørte sættes i forhold til andelen af ledighedsberørte med ledighedsancienniteten 0-1 måneds ledighed, jf. figur 5. Heraf ses det, at AKA, som den eneste a-kasse, har en mindre andel ledighedsberørte ved slutningen af dagpengeperioden end i begyndelsen af dagpengeperioden.

Figur 5. De forskellige a-kassers andel af dagpengeanciennitet - februar 2020 indekseret. Under 1 måned = 100 pct.

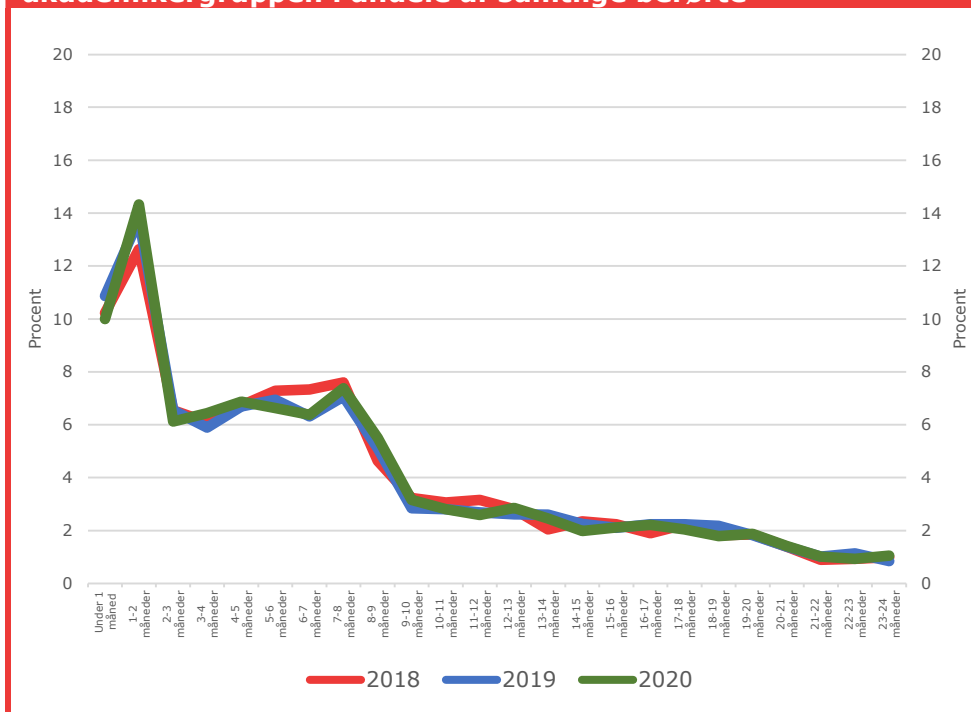
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Stabilitetsberegning

I beregningerne er det valgt at bruge opgørelser for februar 2020 som beregningsgrundlag. Grunden hertil er, at det er den nyeste måned, som ikke direkte er påvirket af COVID-nedlukningen.

Det er derfor valgt at sammenligne ledighedssammensætningen for februar i perioden 2018-2020 for at se, om der er væsentlige forskydninger i ledighedssammensætningen i akademikergruppen perioden, hvilket ikke synes at være tilfældet, *jf. figur 6*.

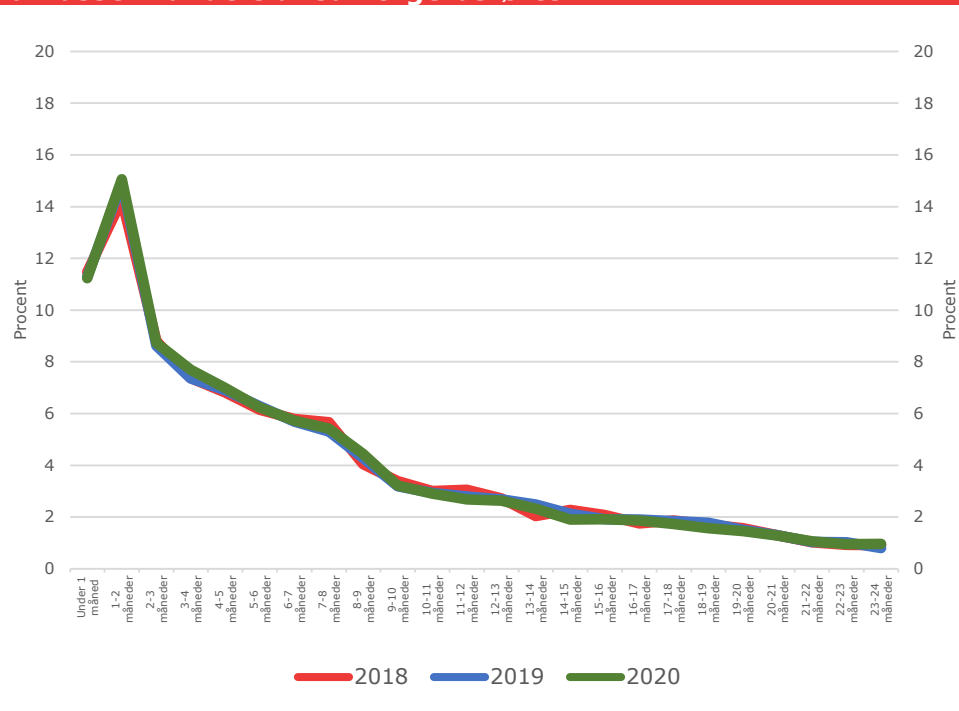
Figur 6. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for akademikergruppen i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Et endnu mere stabilt billede tegner sig, når der ses på alle forsikrede, jf. figur 7.

Figur 7. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for alle a-kasser i andele af samtlige berørte

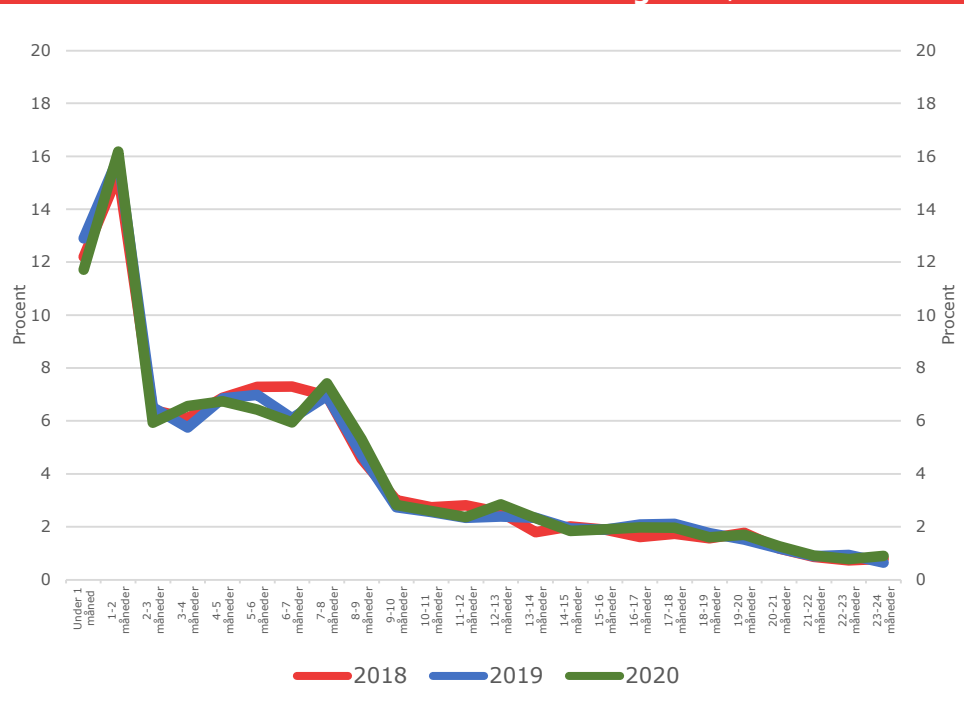

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

En tilsvarende analyse er foretaget for de fire akademiske a-kasser. Her ser det ud til, at der er en lidt større andel af ledighedsberørte i 2018, som har fem til otte måneders ledighedsanciennitet end i de to andre år, jf. figur 8. I de andre dele af anciennitetsfordelingen er sammensætningen nogenlunde identisk.

For Akademikernes a-kasse følger anciennitetssammensætningen stort set samme mønster, jf. figur 8. I 2018 var der dog en lidt større andel, som havde 4 - 6 måneders dagpengeanciennitet.

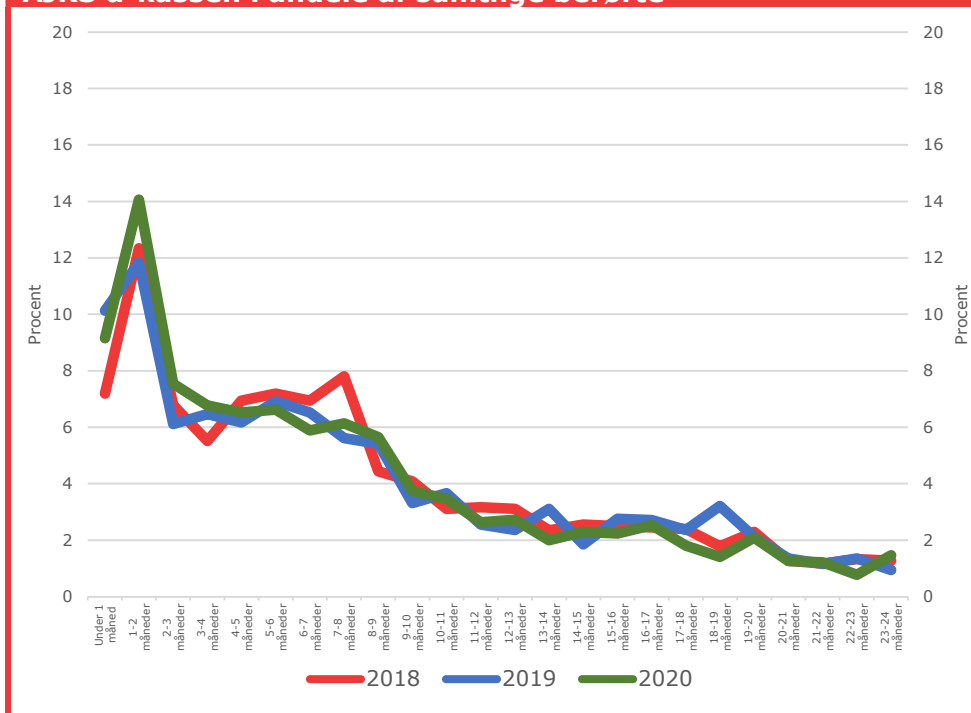
Figur 8. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for Akademikernes a-kasse i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Dagpengeancienniteten for medlemmerne af AJKS A-kassen har stort set den samme sammensætning i 2019 og 2020, hvor der i 2018 ses en større andel af medlemmer, som har seks til otte måneders anciennitet, *jf. figur 9*.

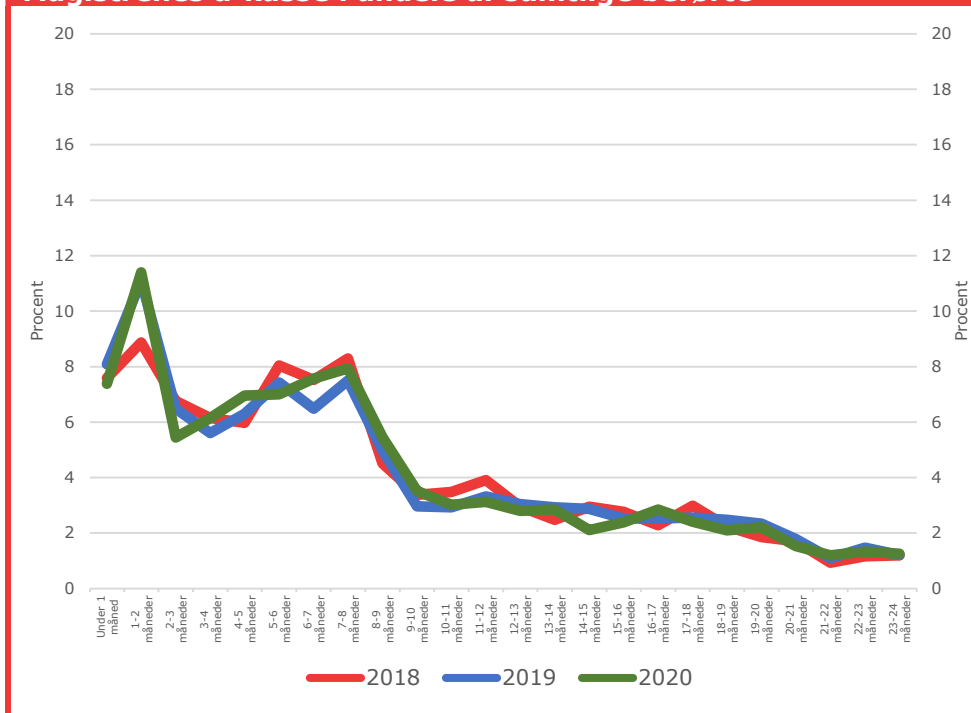
Figur 9. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for AJKS a-kassen i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For medlemmerne af Magistrenes A-kasse er andelen af personer, som har fra nul til to måneders ledighed, er lavere i 2018 end i 2019 og 2020, jf. figur 10. Herudover er sammensætningen omtrent den samme i de tre år.

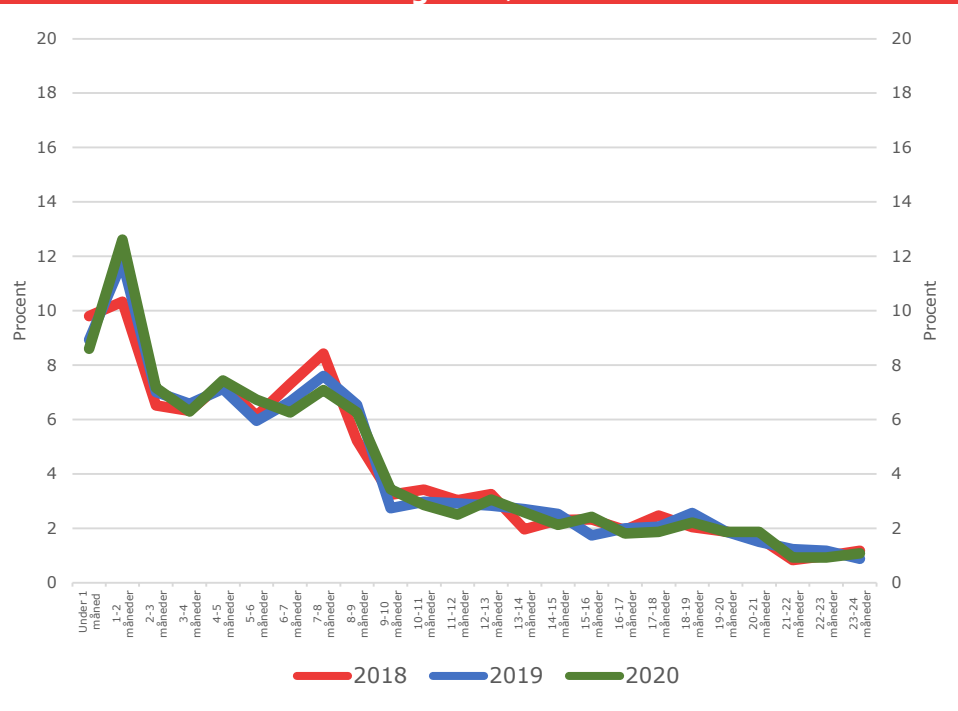
Figur 10. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for Magistrenes a-kasse i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For medlemmerne af Civiløkonomernes A-kasse er andelen af personer, som har fra nul til to måneders ledighed, lavere i 2018 end i 2019 og 2020, jf. figur 11. Herudover er sammensætningen omtrent den samme i de tre år.

Figur 11. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for CA a-kassen i andele af samtlige berørte

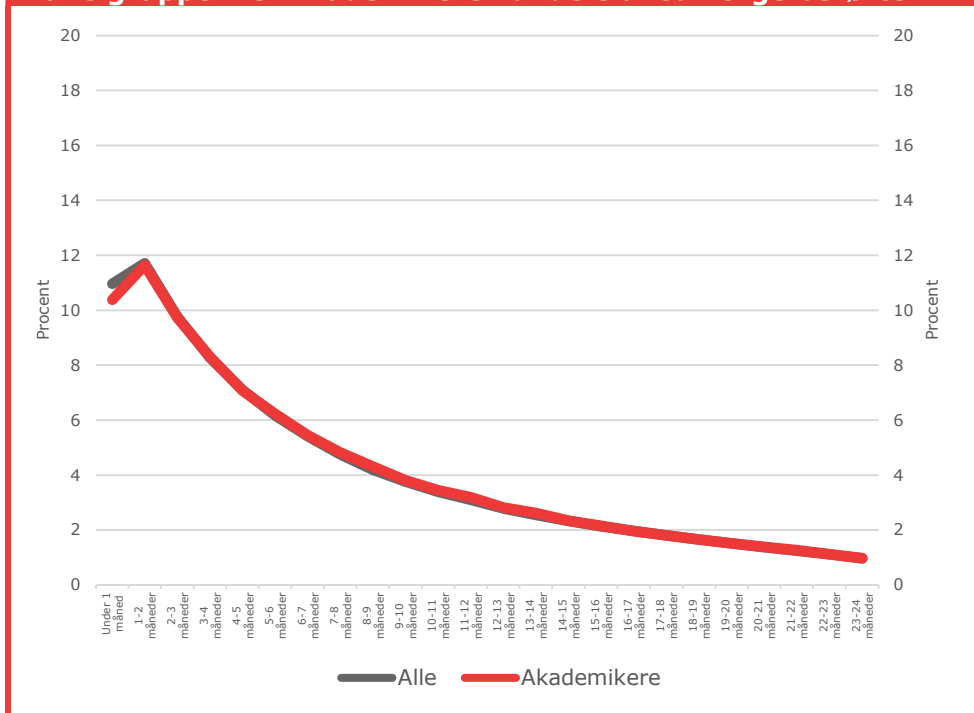

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Hvis der beregnes et gennemsnit af de seneste 12 måneders ledighed regnet fra februar 2020, ses det, at sammensætningen af ledighedsberørte for akademikergruppen og for gruppen af alle forsikrede er relativ identisk, jf. figur 12.

Når denne metode anvendes, viser der sig et billede som adskiller sig fra de øvrige stabilitetsberegninger, idet stigningen i andelen for akademikere omkring de 5-8 måneders ledighed ikke ses af denne beregning, hvor akademikerne har et forløb, der er stort identisk med gruppen af alle forsikrede. Årsagen hertil er noget kompleks. Grundlæggende skyldes det, at et 12 måneders glidende gennemsnit indebærer, at forskellen gennem ledighedsforløbet udjævnes, og dermed glattes kurven ud.

Figur 12. Dagpengeanciennitet gns. marts 2019 - februar 2020 - alle grupper vs. Akademikere i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

A-kasseanciennitet og ledighedsanciennitet

I dette afsnit ses der på sammenhængen mellem ledighedsberørte medlemmernes a-kasseanciennitet og deres ledighedsanciennitet. Herved anskueliggøres det, om der er forskel på ledighedssammensætningen inden for forskellige a-kasseanciennitetsgrupper.

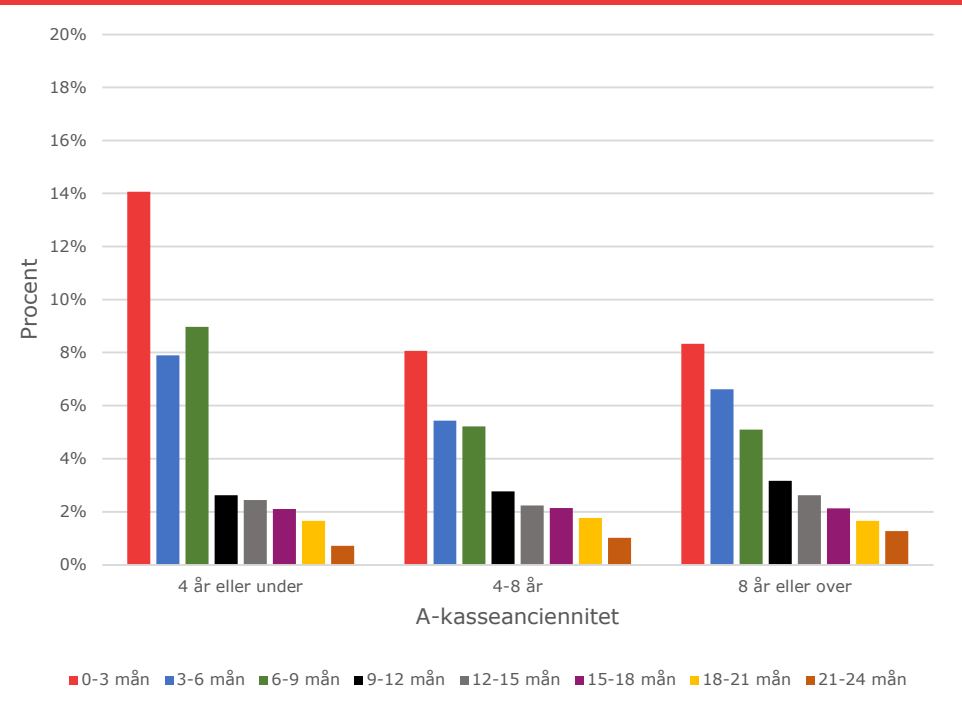
Sammenhængen mellem ledighedsberørte medlemmernes a-kasseanciennitet og deres ledighedsanciennitet fremstillet relativt. I den relative opgørelse beregnes hver søjle i figurerne som en andel af samtlige ledighedsberørte. Herved ses kombinationerne af ledighedslængde og a-kasseanciennitet i direkte sammenlignelige andele.

Man kunne også have beregnet andelene som en relativ andel indenfor hver a-kasseanciennitetsgruppe for at se, hvordan en 5 års model ser ud for dem, som ville blive omfattet. Beregningsgrundlaget fremgår af tabel 1 og 2.

For akademikergruppen ses det, at andelen af korttidsledigheds berørte falder i takt med, at a-kasseancienniteten stiger, *jf. figur 13*.

Der er en tendens til, at andelen af højere ledighedsanciennitet stiger med a-kasseancienniteten.

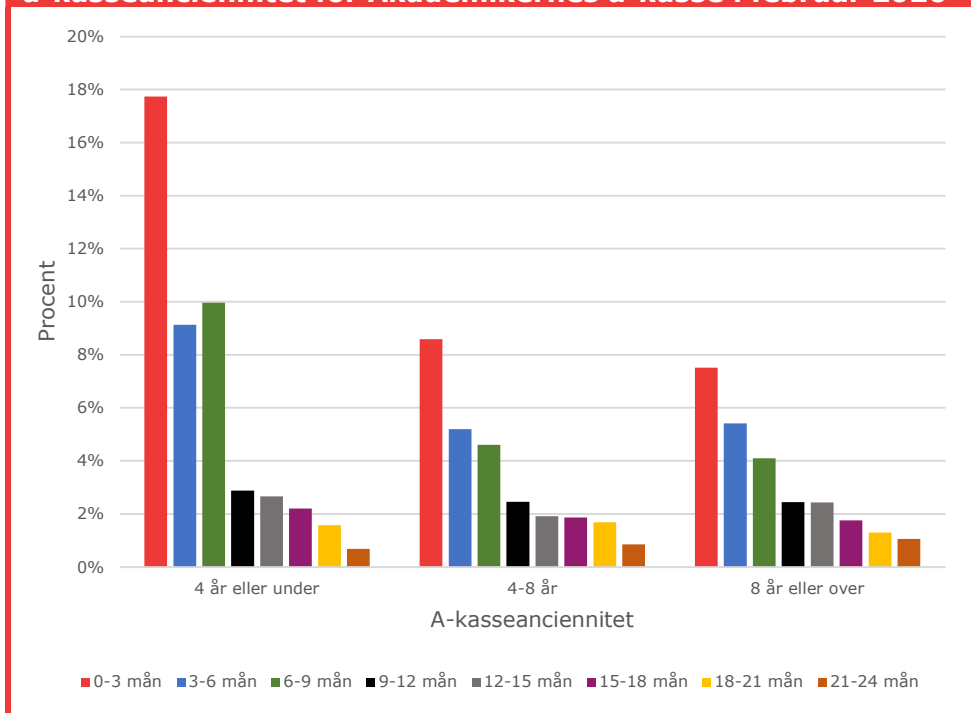
Figur 13. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte fordelt på a-kasseanciennitet Akademikere i februar 2020

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For Akademikernes a-kasse ses der en klar overvægt af korte ledighedsforløb i a-kasseanciennitetsgruppen under 4 år, jf. figur 14 og 16. Samlet set er den største andel af Akademikernes a-kasses ledighedsberørte i anciennitetsgruppen under 4 års a-kassemedlemskab.

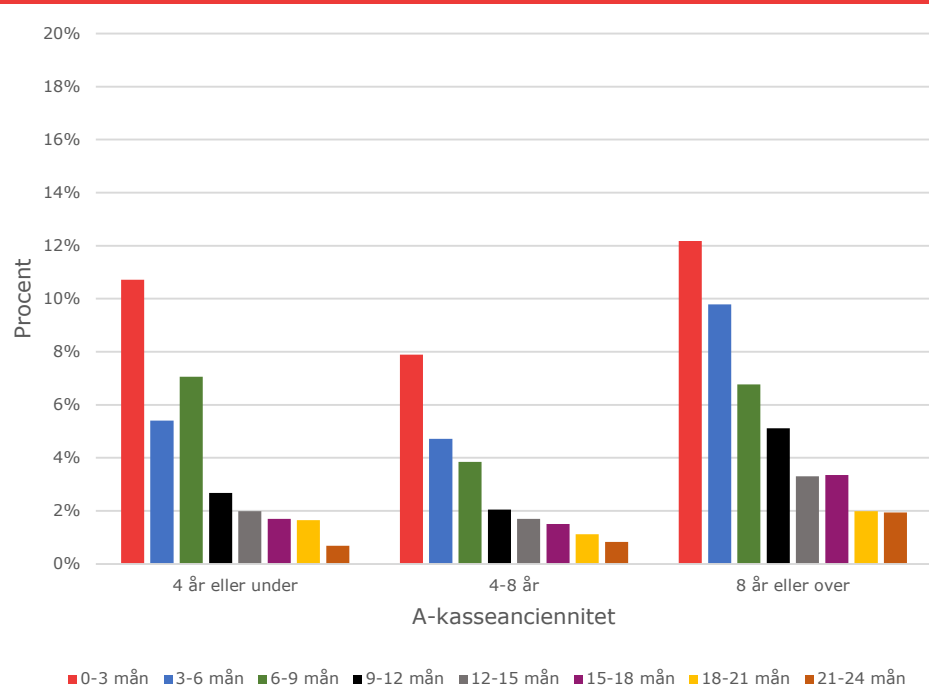
Figur 14. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte fordelt på a-kasseanciennitet for Akademikernes a-kasse i februar 2020

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For AJKS a-kassen ses det, at den største andel af de ledighedsberørte har 8 års anciennitet eller derover, *jf. figur 15*. Hvis der ses på de enkelte ledighedsgrupperinger, er de alle højere i gruppen af 8 års a-kasse-anciennitet eller over, end i de til to andre intervaller for a-kasseanciennitet.

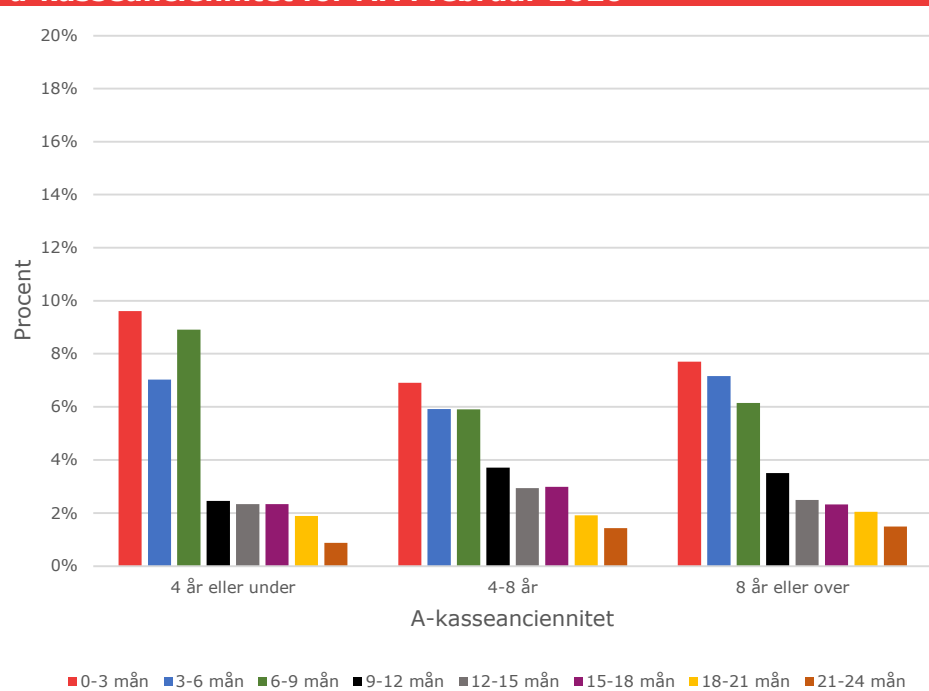
Figur 15. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte fordelt på a-kasseanciennitet for AJKS i februar 2020

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For Magistrenes a-kasse ses, at der generelt er en lidt større andel i de to højeste a-kasseanciennitetsintervaller, *jf. figur 16*. I intervallet 4 år eller derunder er der en højere andel af korttidsledige end i de to andre intervaller.

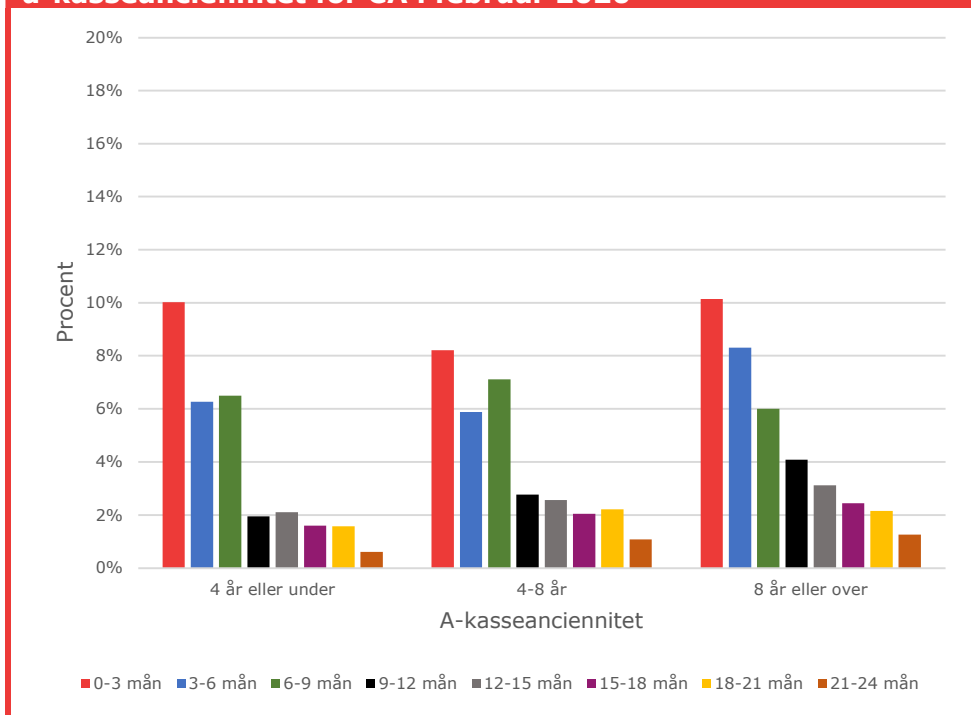
Figur 16. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte fordelt på a-kasseanciennitet for MA i februar 2020

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

For Civiløkonomernes A-kasse er der for hver af a-kasseanciennitetsintervallerne en klar overvægt af ledighedsberørte med op til 9 måneders ledighedsanciennitet, jf. figur 17.

Figur 17. Dagpengeanciennitet for ledighedsberørte fordelt på a-kasseanciennitet for CA i februar 2020

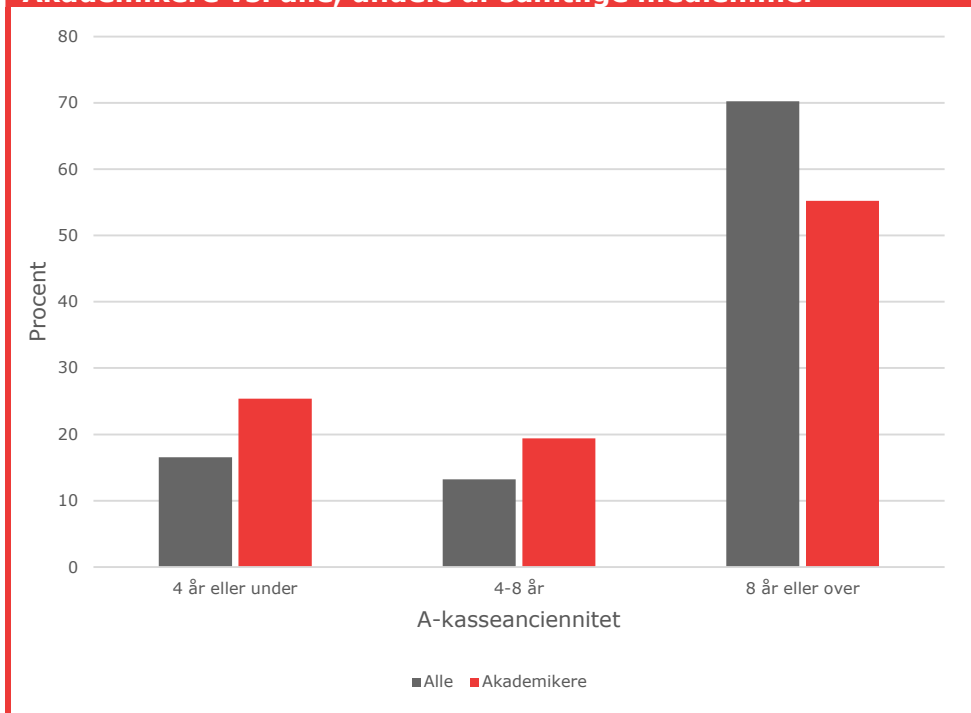
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

A-kasseanciennitet for ikke ledighedsberørte medlemmer

I dette afsnit er det undersøgt, hvordan a-kasseancienniteten fordeler sig for ikke ledighedsberørte medlemmer af de akademiske a-kasser. Denne fordeling er nødvendig at være opmærksom på, hvis man ønsker at udarbejde en model, hvor dagpengesystemets ydelse kan variere over dagpengeperioden afhængig af medlemmernes a-kasseanciennitet.

Opgørelsen af ikke ledighedsberørte medlemmers a-kasseanciennitet viser, at andelen af medlemmer med mere end 8 års anciennitet er lavere end det, der gælder for resten af arbejdsmarkedet, jf. figur 18.

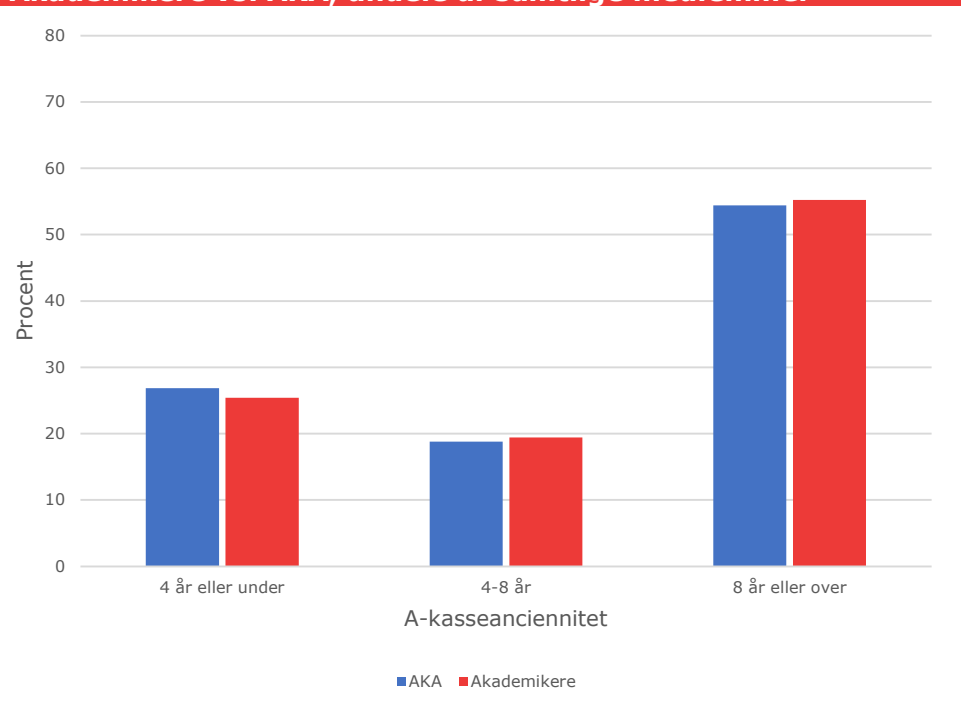
Figur 18. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - Akademikere vs. alle, andele af samtlige medlemmer

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

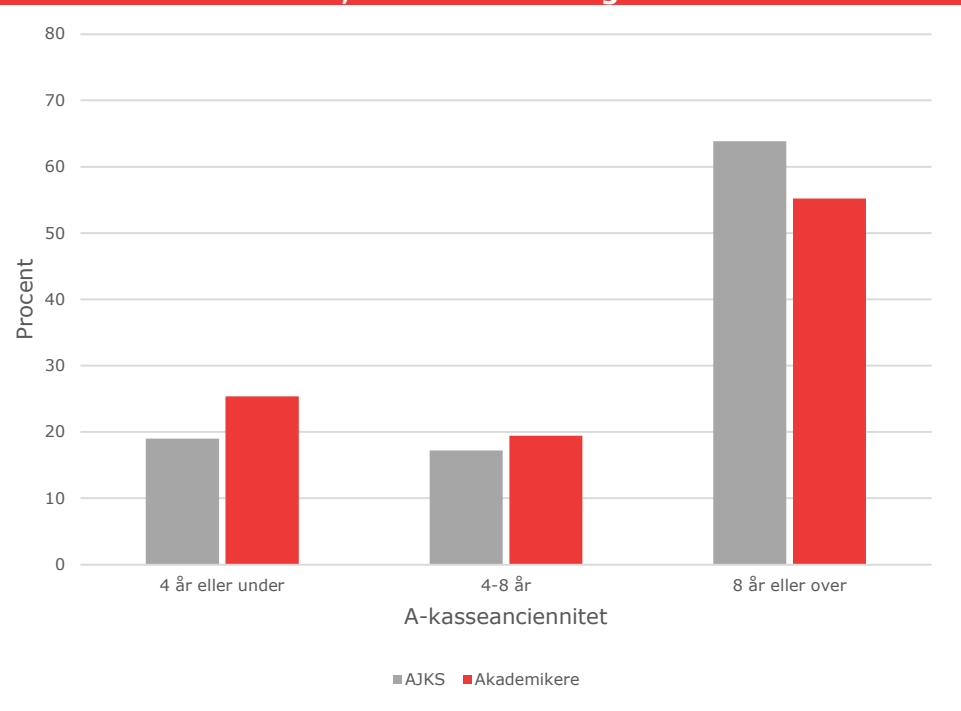
En tilsvarende analyse er foretaget for hver af de fire akademiske a-kasser sammenlignet med den samlede akademikergruppe, og den viser, at AAK og CA har en lidt lavere andel af medlemmer, som har en a-kasseanciennitet på 8 år eller derover, hvorimod MA og AJKS begge har en større andel af medlemmer med over 8 års anciennitet, jf. figurene 19-22.

Figur 19. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - Akademikere vs. AKA, andele af samtlige medlemmer

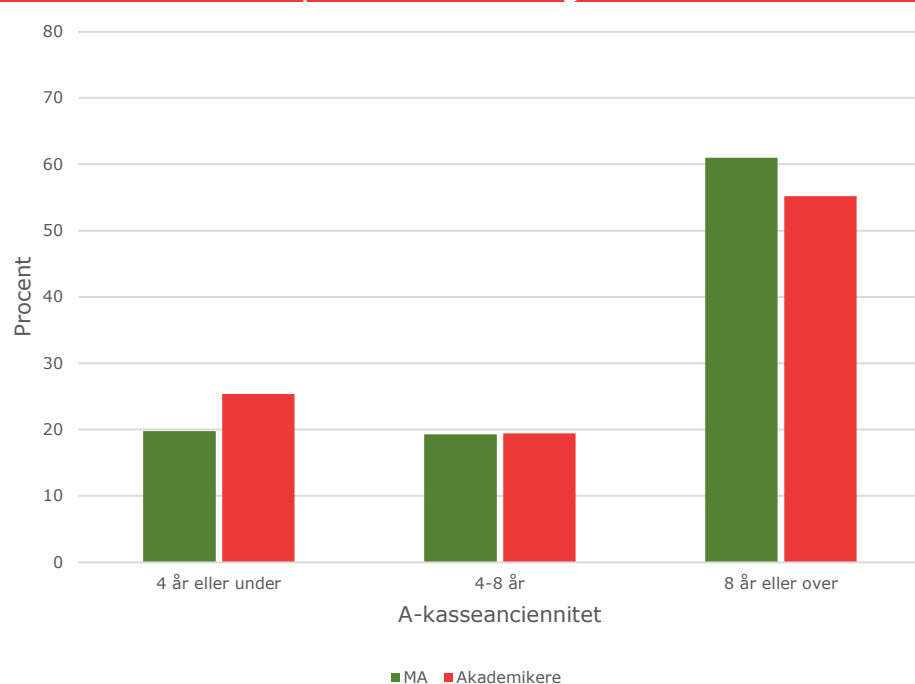
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 20. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - Akademikere vs. AJKS, andele af samtlige medlemmer

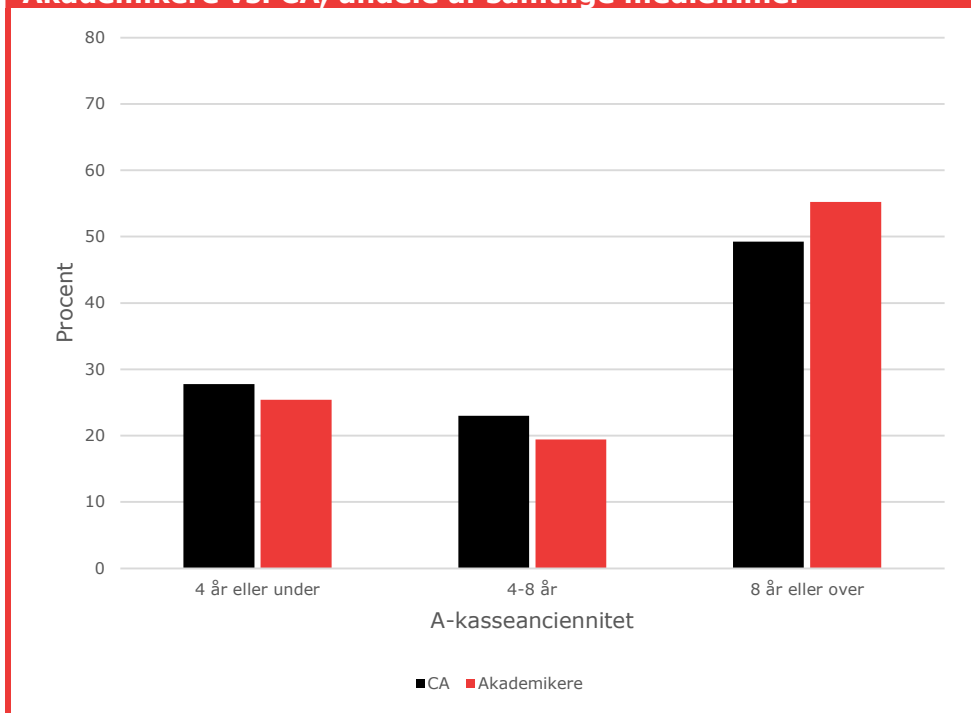
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 21. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - Akademikere vs. MA, andele af samtlige medlemmer

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 22. A-kasseanciennitet blandt ikke-ledige medlemmer - Akademikere vs. CA, andele af samtlige medlemmer

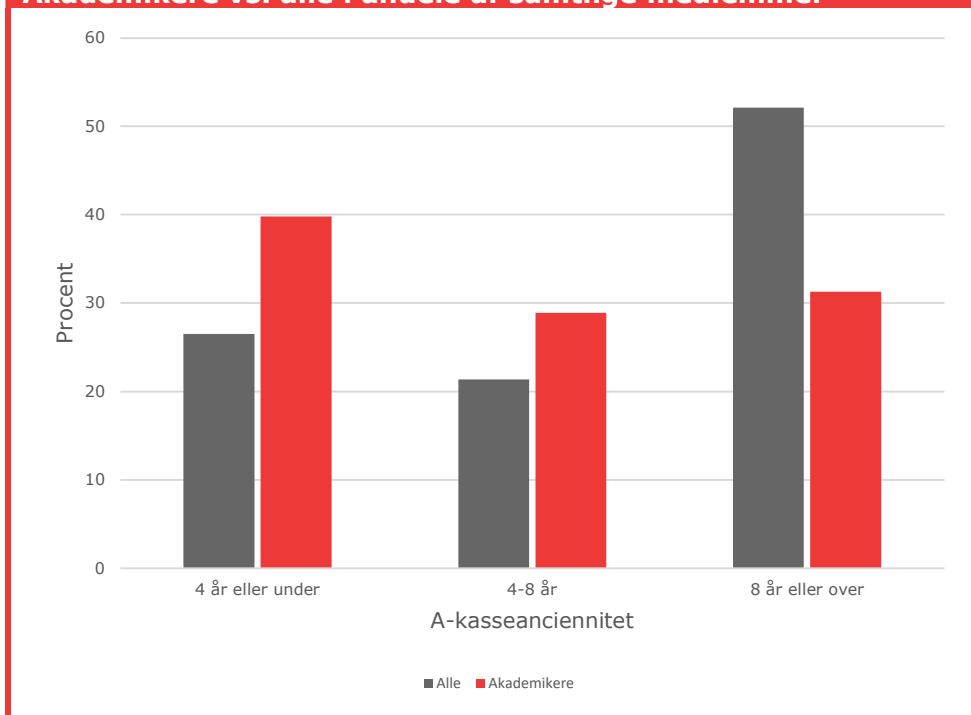
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

A-kasseanciennitet for ledighedsberørte medlemmer

I dette afsnit er det undersøgt, hvordan a-kasseancienniteten fordeler sig for ledighedsberørte medlemmer af de akademiske a-kasser. Disse oplysninger indgår i beregningsgrundlaget for beregning af de modeller, som Akademikerne foreslår at udarbejde en model, hvor dagpengesystemets ydelse kan variere over dagpengeperioden afhængig af medlemmernes a-kasseanciennitet.

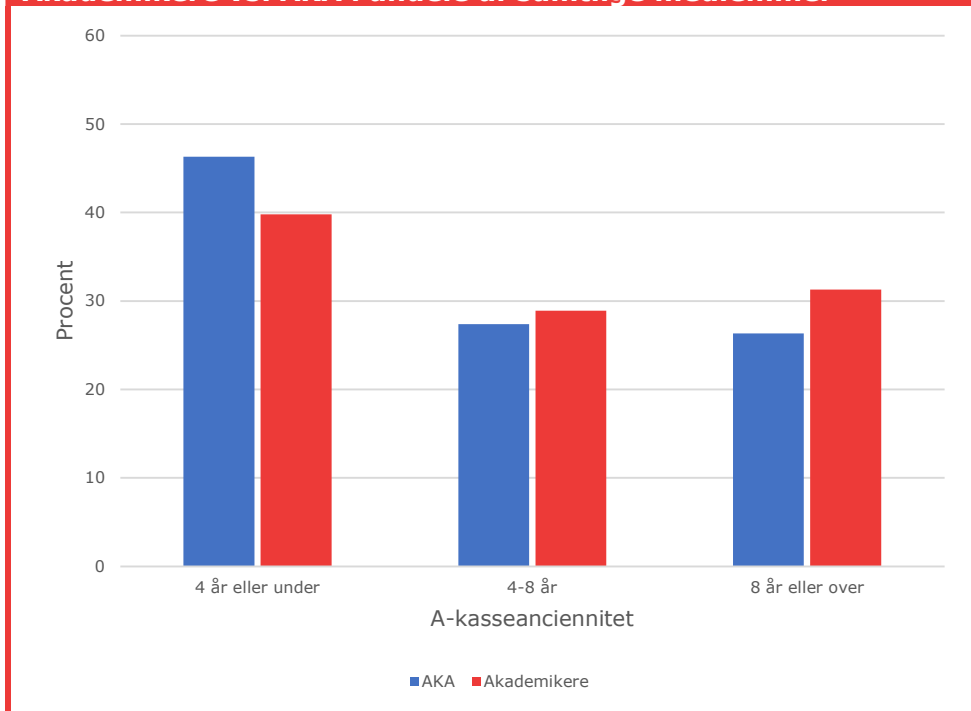
Opgørelsen af ledighedsberørte medlemmers a-kasseanciennitet viser det samme som for ikke ledighedsberørte; at andelen af medlemmer i de akademiske a-kasser med mere end 8 års anciennitet er lavere end det, der gælder for resten af arbejdsmarkedet, *jf. figurerne 23-26*. Godt 52 procent af alle ledige forsikrede har mere end 8 års a-kasseanciennitet, mens den tilsvarende andel for akademikere er godt 31 procent.

Figur 23. A-kasseanciennitet blandt ledige medlemmer - Akademikere vs. alle i andele af samtlige medlemmer

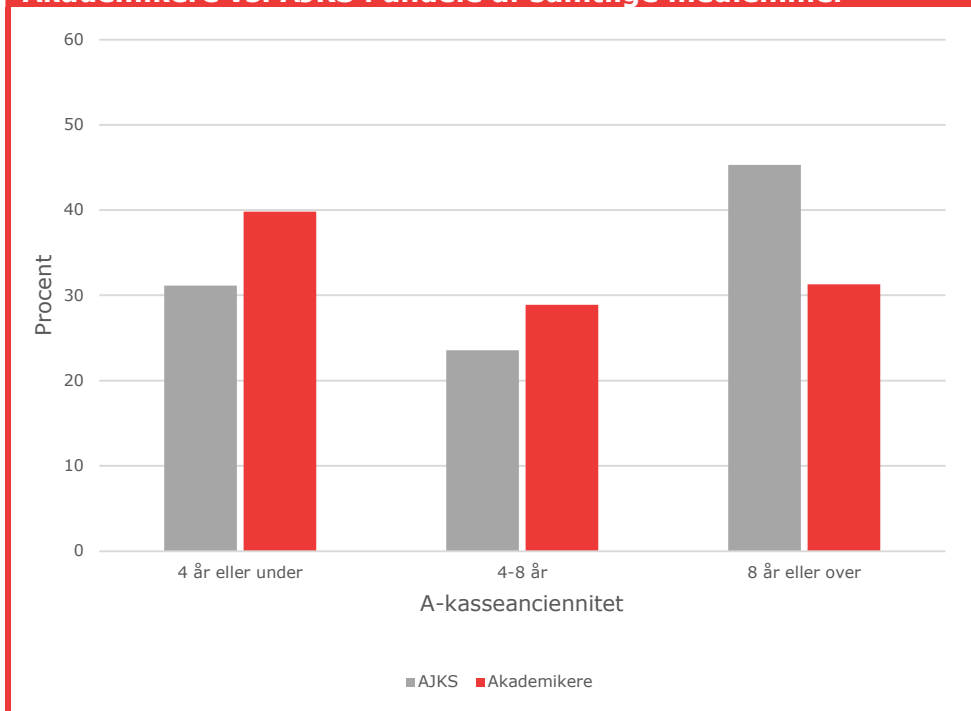
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 24. A-kasseanciennitet blandt ledige medlemmer - Akademikere vs. AKA i andele af samtlige medlemmer

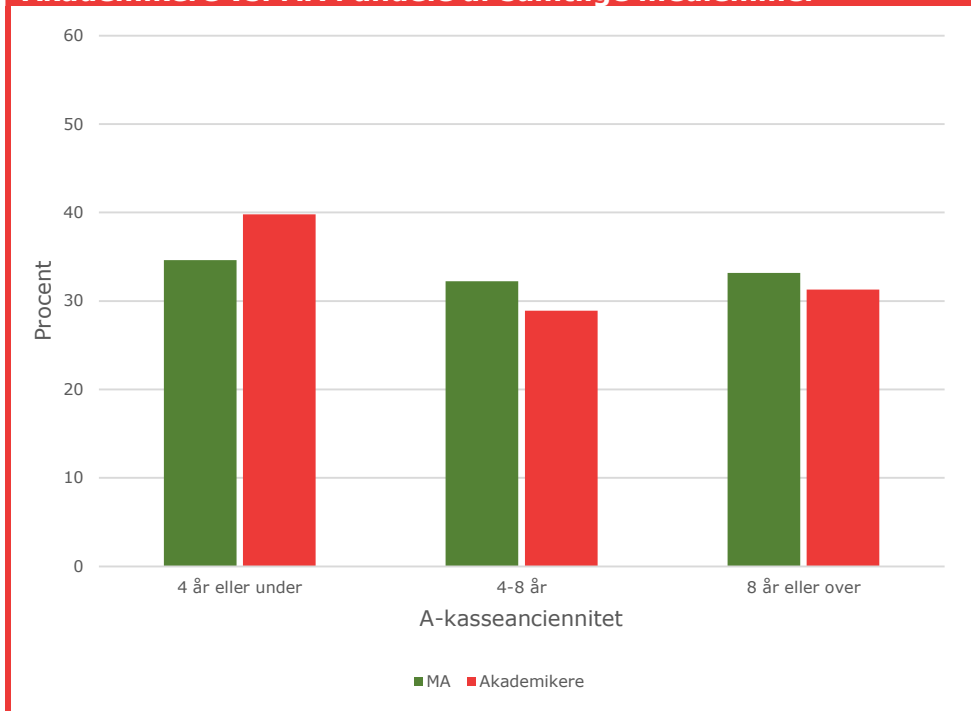
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 25. A-kasseanciennitet blandt ledige medlemmer - Akademikere vs. AJKS i andele af samtlige medlemmer

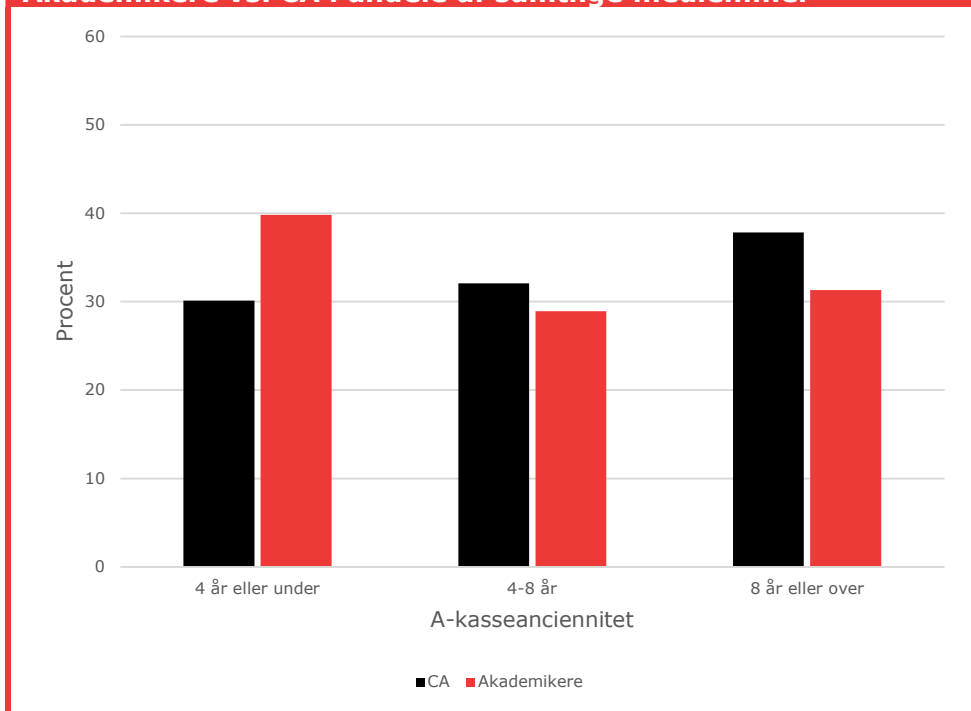
Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 26. A-kasseanciennitet blandt ledige medlemmer - Akademikere vs. MA i andele af samtlige medlemmer

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 27. A-kasseanciennitet blandt ledige medlemmer - Akademikere vs. CA i andele af samtlige medlemmer

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Ledighedsanciennitet for ikke ledige i februar 2020

Der er foretaget en analyse af eventuel ledighedsanciennitet for ikke ledighedsberørte a-kassemedlemmer i februar 2020. Den sammenholdes med samme populations a-kasseanciennitet. Den eventuelle ledigheds-historik er opgjort månedsvis på et års intervaller for a-kasseanciennitet og på et månedsintervaller for dagpengehistorik. Denne opgørelse foretages for at kunne se, hvor mange a-kassemedlemmer, som befinder sig i mulighedsområdet, når en evt. ny dagpengemodel fastlægges.

For de medlemmer, som har en a-kasseanciennitet på 5 år eller mindre, foretages opgørelsen ved at undersøge medlemmets eventuelle ledighedshistorik bagud i tid, svarende til det tidsrum som medlemmet har i a-kasseanciennitet. Det vil sige, at hvis medlemmet har to års a-kasseanciennitet, er det ledighedsancienniteten to år tilbage, der opgøres.

For medlemmer med over 5 års a-kasseanciennitet undersøges den eventuelle ledighedshistorik 5 år tilbage.

Tabel 1 viser fordelingen af alle på arbejdsmarkedet i forhold til deres a-kasseanciennitet, og hvor meget de har været berørt af arbejdsløshed.

Den blå firkant viser, hvor stor en del af alle på arbejdsmarkedet, der mindst har været medlem af en a-kasse i fem år, og som højst har været arbejdsløs i 12 måneder.

Tabel 1. Fordelingen af alle på arbejdsmarkedet i forhold til a-kasse anciennitet og akkumuleret ledighedsperiode										
Akk. ledighedsperiode/ A-kasseanc.	0 mån	0-3 mån	3-6 mån	6-9 mån	9-12 mån	12-15 mån	15-18 mån	18-21 mån	21-24 mån	Mere end 24 mån
1 år	136.213	2.824	1.537	843	333	0	0	0	0	0
2 år	70.423	9.467	4.287	2.558	848	623	388	230	101	0
3 år	57.691	12.533	6.999	4.368	2.375	1.706	1.085	769	329	404
4 år	44.310	14.119	8.081	5.338	3.158	2.453	1.764	1.464	912	1.226
5 år	38.209	15.744	9.253	6.190	3.940	3.144	2.216	1.983	1.491	2.667
6 år	32.001	15.428	8.769	5.875	3.934	3.147	2.414	2.134	1.594	3.092
7 år	31.729	14.545	7.862	5.414	3.716	3.005	2.340	2.038	1.587	3.046
8 år	39.226	16.272	7.769	5.266	3.672	2.916	2.194	1.880	1.324	2.774
Mere end 8	1.215.692	165.405	70.967	47.512	33.063	25.085	19.904	16.548	12.371	28.468

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

I tabel 2 ses det samme overblik for akademikere alene.

Tabel 2. Fordelingen af Akademikere på arbejdsmarkedet i forhold til a-kasse anciennitet og akkumuleret ledighedsperiode										
Akk. ledighedsperiode/ A-kasseanc.	0 mån	0-3 mån	3-6 mån	6-9 mån	9-12 mån	12-15 mån	15-18 mån	18-21 mån	21-24 mån	Mere end 24 mån
1 år	37.942	860	663	376	115	0	0	0	0	0
2 år	20.115	2.621	1.490	1.024	294	238	181	91	38	0
3 år	16.254	3.809	2.364	1.558	776	596	412	314	141	150
4 år	11.029	4.402	2.684	1.840	1.000	797	571	483	337	478
5 år	8.746	4.995	3.139	2.164	1.253	1.054	749	649	482	844
6 år	6.520	4.388	2.734	1.804	1.174	983	686	635	450	817
7 år	7.341	4.463	2.543	1.779	1.150	907	709	619	441	797
8 år	10.051	5.216	2.393	1.640	1.091	882	619	549	398	793
Mere end 8	185.108	22.265	9.212	5.907	4.049	3.084	2.410	1.969	1.604	3.512

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Analyser af indmeldelser og udmeldelser af de akademiske a-kasser i perioden 2001-2019

Der er foretaget en opgørelse af indmeldelser og udmeldelser fra de akademiske a-kasser i perioden 2001 til 2019. Disse er for hvert år beregnet som en andel af kassens samlede medlemsantal ultimo året.

Hvis man ser på perioden 2010 til 2019, glæder det for de akademiske a-kasser, at der er større tilgang end afgang i hele perioden, *jf. tabel 3*. Der har været omkring 10 pct. nye medlemmer i AKA og CA, mens der for AKA har været lidt under 3 procent, som har meldt sig ud, hvor den tilsvarende andel for CA har været på omkring 5 procent. For MA og AJKS er andelen af indmeldte på omkring 7 procent, mens 4-5 procent årligt har meldt sig ud.

Det betyder, at der er en vis udskiftning i medlemssammensætningen i a-kasserne over tid.

Tabel 3. Indmeldte og udmeldte i året i procent af alle medlemmer ultimo året - fordelt på a-kasser

	AKA		MA		CA		AJKS	
	Indmeldt	udmeldt	Indmeldt	udmeldt	Indmeldt	udmeldt	Indmeldt	udmeldt
2010	10,3%	2,2%	7,9%	4,7%	13,9%	6,9%	7,1%	5,9%
2011	8,9%	1,1%	9,6%	1,7%	12,5%	1,5%	6,7%	2,6%
2012	9,7%	1,9%	11,1%	2,3%	14,3%	2,6%	7,7%	3,2%
2013	8,3%	2,1%	10,3%	2,8%	11,7%	3,4%	7,1%	3,3%
2014	8,6%	3,3%	9,0%	3,0%	10,6%	4,1%	7,1%	3,5%
2015	9,5%	1,7%	8,7%	3,3%	10,7%	4,6%	8,7%	3,8%
2016	9,9%	2,6%	7,8%	3,9%	10,2%	5,0%	8,5%	4,0%
2017	10,5%	2,5%	7,1%	4,6%	10,7%	5,4%	7,5%	4,3%
2018	9,3%	2,5%	7,0%	4,4%	10,5%	4,8%	6,6%	4,2%
2019	9,6%	2,9%	7,1%	3,9%	9,1%	5,3%	6,2%	4,3%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

I tabellerne 4 til 11 er de indmeldte og udmeldte fra tabel 3 fordelt på 5 års aldersintervaller. Fælles for de akademiske a-kasser er, at omkring 80 procent af de indmeldte medlemmer er i aldersintervallerne under 25 år og mellem 25 og 29 år.

Når der ses på, hvordan de udmeldte fordeler sig, er det fælles for de 4 a-kasser, at hovedparten af de udmeldte er imellem 25 og 29 år, og næstflest melder sig ud, når de er mellem 30 og 34 år.

Tabel 4. Tilgang i AKA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	15,8%	54,2%	16,0%	6,1%	3,2%	2,3%	1,4%	0,9%
2011	21,6%	49,6%	15,6%	6,0%	3,0%	1,9%	1,4%	0,9%
2012	28,6%	46,8%	12,7%	5,2%	2,8%	1,9%	1,1%	0,9%
2013	30,9%	43,5%	12,7%	6,1%	3,0%	1,9%	1,1%	0,7%
2014	33,5%	40,9%	12,1%	6,0%	3,2%	2,0%	1,4%	0,8%
2015	36,6%	39,7%	11,4%	5,6%	2,9%	2,0%	1,2%	0,6%
2016	37,4%	40,4%	10,4%	5,3%	3,0%	1,6%	1,2%	0,7%
2017	45,5%	35,1%	9,3%	4,5%	2,4%	1,5%	1,0%	0,6%
2018	44,6%	35,3%	9,2%	4,6%	2,6%	1,6%	1,3%	0,7%
2019	51,5%	31,4%	7,9%	3,8%	2,2%	1,5%	1,0%	0,7%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 5. Afgang i AKA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	0,1%	9,7%	16,9%	19,8%	21,1%	16,1%	9,2%	7,2%
2011	2,6%	17,0%	21,2%	18,2%	15,2%	12,2%	7,4%	6,3%
2012	3,0%	16,4%	22,0%	18,9%	15,8%	10,8%	7,2%	5,8%
2013	4,2%	17,4%	19,3%	15,7%	14,3%	12,3%	9,0%	7,6%
2014	5,4%	23,4%	22,2%	16,2%	12,3%	9,2%	6,3%	5,0%
2015	7,2%	26,8%	23,1%	11,0%	10,3%	9,9%	7,1%	4,5%
2016	5,7%	26,2%	22,7%	14,1%	11,5%	8,3%	6,6%	4,9%
2017	6,5%	31,1%	21,5%	12,7%	10,7%	6,9%	6,2%	4,4%
2018	9,6%	34,3%	22,4%	11,4%	7,4%	5,9%	5,5%	3,5%
2019	8,8%	34,8%	22,7%	11,0%	7,9%	6,2%	4,9%	3,8%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 6. Tilgang i AJKS a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	6,6%	50,7%	21,9%	10,1%	4,9%	2,6%	1,8%	1,5%
2011	9,9%	49,8%	19,8%	9,6%	4,4%	2,9%	2,1%	1,4%
2012	17,4%	45,8%	17,1%	8,4%	5,2%	2,9%	1,9%	1,2%
2013	23,3%	44,7%	14,4%	7,6%	3,6%	3,0%	1,9%	1,6%
2014	24,1%	44,4%	13,7%	6,6%	5,1%	3,0%	1,6%	1,4%
2015	32,9%	42,6%	10,3%	4,7%	4,0%	2,9%	1,7%	0,9%
2016	35,5%	38,4%	10,4%	5,8%	4,5%	2,3%	1,9%	1,2%
2017	36,4%	40,1%	9,8%	5,7%	3,1%	2,8%	1,4%	0,9%
2018	31,0%	41,7%	11,1%	5,0%	3,5%	3,1%	2,5%	2,1%
2019	32,0%	43,9%	10,1%	5,1%	3,6%	2,1%	1,9%	1,3%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 7. Afgang i AJKS a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	0,0%	5,5%	17,2%	19,9%	19,8%	17,2%	11,2%	9,2%
2011	0,8%	7,9%	21,5%	21,5%	16,7%	13,6%	11,3%	6,9%
2012	0,4%	10,3%	23,1%	19,3%	14,7%	13,2%	10,8%	8,1%
2013	0,8%	10,0%	18,1%	19,2%	17,3%	10,4%	14,0%	10,2%
2014	2,9%	10,3%	21,4%	19,3%	13,8%	14,7%	9,6%	8,0%
2015	2,9%	13,7%	18,4%	18,5%	15,7%	12,6%	9,6%	8,7%
2016	4,0%	17,7%	18,5%	16,3%	13,3%	13,2%	10,3%	6,7%
2017	3,8%	20,2%	18,3%	17,0%	16,0%	8,8%	9,8%	6,1%
2018	4,1%	23,1%	17,1%	16,6%	12,6%	10,3%	9,2%	7,1%
2019	3,3%	23,5%	16,7%	14,2%	12,5%	13,2%	8,5%	8,1%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 8. Tilgang i MA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	9,7%	50,5%	22,2%	9,3%	3,6%	2,8%	1,4%	0,6%
2011	17,5%	48,1%	18,0%	8,3%	4,1%	2,0%	1,2%	0,8%
2012	25,1%	47,8%	13,5%	6,8%	3,0%	2,0%	1,0%	0,8%
2013	30,2%	45,1%	11,9%	5,9%	3,2%	1,8%	1,1%	0,7%
2014	28,8%	44,5%	11,5%	7,0%	3,7%	2,3%	1,4%	0,8%
2015	28,6%	45,6%	10,7%	6,6%	4,1%	2,2%	1,4%	0,9%
2016	30,5%	43,1%	10,8%	6,2%	4,2%	2,5%	1,5%	1,2%
2017	36,0%	41,5%	8,9%	5,3%	3,8%	2,2%	1,4%	1,0%
2018	37,7%	39,4%	8,4%	4,8%	3,6%	2,6%	2,2%	1,3%
2019	36,8%	39,4%	9,7%	5,4%	3,7%	2,3%	1,6%	1,1%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 9. Afgang i MA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	0,0%	4,5%	17,8%	26,9%	18,9%	12,7%	9,5%	9,7%
2011	0,3%	5,7%	24,5%	30,4%	16,5%	10,3%	7,2%	4,9%
2012	2,4%	15,5%	19,2%	22,8%	17,8%	10,3%	5,4%	6,6%
2013	4,6%	20,5%	17,8%	19,6%	15,1%	9,4%	6,8%	6,2%
2014	5,4%	25,9%	18,8%	17,7%	16,4%	6,7%	4,8%	4,2%
2015	5,8%	31,5%	20,4%	13,9%	12,3%	7,2%	4,7%	4,1%
2016	4,4%	32,0%	20,9%	12,8%	12,7%	8,4%	5,3%	3,5%
2017	4,9%	31,9%	22,7%	12,3%	12,0%	7,1%	4,7%	4,3%
2018	4,5%	33,5%	23,7%	12,0%	10,8%	7,5%	4,9%	3,2%
2019	5,8%	31,2%	22,3%	11,6%	10,8%	9,0%	5,6%	3,7%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 10. Tilgang i CA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	28,1%	52,5%	10,4%	4,1%	2,5%	1,3%	0,7%	0,4%
2011	34,3%	48,4%	8,6%	3,6%	2,3%	1,5%	0,9%	0,4%
2012	43,5%	42,4%	6,9%	3,1%	1,6%	1,4%	0,6%	0,4%
2013	46,2%	38,6%	7,8%	3,4%	1,7%	1,2%	0,8%	0,3%
2014	49,9%	36,3%	6,4%	3,1%	1,6%	1,2%	1,0%	0,5%
2015	60,6%	29,6%	5,0%	2,1%	1,2%	0,8%	0,5%	0,3%
2016	62,6%	26,7%	5,2%	2,3%	1,4%	0,8%	0,7%	0,2%
2017	60,6%	27,0%	5,7%	2,4%	1,6%	1,3%	0,9%	0,5%
2018	62,2%	22,8%	5,9%	3,3%	2,0%	1,9%	1,2%	0,6%
2019	60,8%	24,6%	6,1%	2,8%	2,1%	1,4%	1,4%	0,7%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Tabel 11. Afgang i CA a-kassen fordelt på alder

Alder/ år	Under 25 år	25-29 år	30-34 år	35-39 år	40-44 år	45-49 år	50-54 år	55-59 år
2010	0,4%	6,1%	14,4%	26,5%	30,9%	14,1%	5,2%	2,4%
2011	4,8%	19,7%	20,6%	19,0%	17,4%	10,6%	5,3%	2,6%
2012	5,8%	28,9%	18,5%	14,5%	15,0%	10,3%	4,8%	2,2%
2013	8,3%	30,6%	15,8%	13,2%	12,9%	9,8%	5,8%	3,6%
2014	9,6%	37,2%	19,5%	10,0%	9,8%	7,6%	4,1%	2,1%
2015	8,4%	41,1%	19,3%	9,1%	8,9%	7,3%	3,9%	2,0%
2016	10,6%	40,9%	18,5%	8,5%	7,6%	6,6%	5,0%	2,3%
2017	14,4%	37,3%	19,9%	7,9%	7,4%	6,3%	4,6%	2,3%
2018	13,2%	37,6%	19,8%	8,2%	7,0%	6,6%	5,2%	2,4%
2019	15,2%	37,4%	18,0%	8,2%	7,0%	6,4%	4,6%	3,2%

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Bilag 1: Teknisk beskrivelse af datagrundlag mv. bag Akademikernes dagpengeforslag

Indledning

Dette papir beskriver datagrundlaget bag beregningerne i Akademikernes dagpengeforslag. De valgte tabelkryds, anvendte begreber og baggrunden for de valgte beregningsmetoder beskrives.

Datagrundlag

Datagrundlaget for beregningerne er Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM.

Oplysningerne i DREAM er primært baseret på data fra Beskæftigelses-, Undervisningsministeriet, CPR-registret samt SKAT.

Datasættet omfatter samtlige personer, der har modtaget offentlige overførselsindkomster. For visse datakilder findes der data fra medio 1991 og frem. Arten af forsørgelsesydelse angives ugevis for hver enkelt person.

Fra 2008 og frem indeholder basen desuden beskæftigelsesoplysninger. Der er her tale om månedlige variable, der oplyser om evt. beskæftigelse. Den ugentlige ydelsesoplysning angiver, om personen f.eks. har været ledig, på orlov, på efterløn, syg, på kontanthjælp, gået på en SU-berettiget uddannelse, i aktivering eller overgået til folkepension. For at kunne analysere personernes afgangsmønstre er registret yderligere suppleret med oplysninger om overgang til folkepension, udvandring fra Danmark og dødsfald.

Endelig vedhæftes der en række andre analysevariable. Det drejer sig bl.a. om oplysninger som herkomst, civilstand, bopælskommune og a-kasse-tilhørsforhold.

DREAM indeholder oplysninger på lidt over 6 mio. personer. Basen ajourføres månedligt. Kriteriet for at indgå i basen sker, hvis en person har modtaget en forsørgelsesydelse, herunder folkepension, eller har været i beskæftigelse jf. Indkomst.

Den ugentlige ydelsesoplysning dannes, hvis personen har været blot én dag på en ydelse. Da der imidlertid kun kan registres én ugentlig ydelsesoplysning, foretages der en prioritering af data i tilfælde af dataoverlap på ugeniveauet. Til eksempel har dagpengedata højere prioritet end kontanthjælpsdata, mens sygedagpengedata har højere prioritet end dagpengedata.

DREAM bør derfor som udgangspunkt ikke anvendes til bestandsopgørelser, da disse aldrig vil være helt sammenlignelige med bestandsopgørelser baseret på de enkelte datakilder.

DREAM er derimod yderst velegnet til forløbsanalyser over tid, hvor der i stedet fokuseres på skift mellem ordninger eller varigheden af givne ydelsesperioder. DREAM anvendes derfor bl.a. til analyser vedr. marginaliseringsomfanget, effektanalyser, estimering af ledighedsanciennitet etc.

A-kasse- og dagpengeanciennitet

Der har været et ønske om at beregne de ledige medlemmers a-kasseanciennitet. Hvis der skal foretages en helt præcis beregning, skal man kende det enkelte medlems præcise indmeldelsestidspunkt i a-kassen, hvilket ikke er en del af DREAM. Her findes alene en markering ultimo året, som stammer fra HAMR-registret. Hvis denne løsning skal udarbejdes, skal det gøres via forskerservice, hvor man i givet fald skulle finde oplysningen i HAMR-registret og sammenkøre med DREAM.

Man kan i stedet approksimere a-kasseancienniteten for ledige på baggrund af markeringen for a-kasemedlemsskab ultimo året og ledighedsoplysninger for ledighedsberørte personer, jf. tabel 4.

Tabel 4. Eksempler på beregning af a-kasseanciennitet i DREAM

Medl.	A-kasmedl. 16	A-kasmedl. 17	A-kasmedl. 18	Ledig	Ledanc.	A-kasanc.	
1	-	Ja	Ja	jan-18	160,33	2-13 mdr.	6-7 mdr.
2	-	Ja	Ja	dec-18	160,33	13-24 mdr.	18-19 mdr.

I eksemplet er medlem 1 medlem af en a-kasse ultimo 2017. Medlemmet er ledig i januar 2018, hvilket vi ved, fordi vedkommende får udbetalt dagpenge for denne måned. Med udgangen af januar ved vi således, at den korteste periode medlemskabet kan have været, nemlig december 2017 og januar 2018. Den anden mulighed er, at personen har meldt sig ind i januar 2017, hvilket vi ikke kan udelukke, fordi vi kun har en ultimo markering af medlemskabet. Den længste periode, denne person kan have været medlem, er altså 13 måneder. Der beregnes et gennemsnit af differencen mellem det kortest mulige og det længst mulige medlemskab, som lægges til den kortest mulige periode. I dette tilfælde vil give en a-kasse anciennitet på 6-7 måneder. I opgørelsen, hvor ledighedslængde og a-kasseanciennitet krydses for en given periode, vil denne person i december have en ledighedsanciennitet på 1 måned og en a-kasseanciennitet på 0-4 år.

Tilsvarende for medlem 2. På baggrund af oplysningerne om person nr. 2 er den kortest mulige periode, som personen kan have været medlem i 13 måneder, og den længste periode er på 24 måneder, hvorfor den beregnede a-kasseanciennitet beregnes til 18,5 måneder. Person nummer 2 vil dermed i opgørelsen for december 2018 have en ledighedsanciennitet på 1 måned og en a-kasseanciennitet i grupperingen fra 0-4 år.

Ledighedsanciennitet, som anvendes til at analysere sammensætningen i ledigheden, er optælling af den lediges ledighedstimer efter samme princip, som lægges til grund i forbindelse med genoptjeningen af dagpengeretten.

Månedsoverblikkerne er opgjort på baggrund af en gennemsnitlig månedsnorm på 160,33, som også ligger til grund for den månedlige udbetaling af dagpenge. Man kan således godt være fuldtidsledig og få udbetalt dagpenge for 160,33 timer i en situation, hvor man som fuldtidsledig har været ledig i færre timer end 160,33.

Til fremstillingen i baggrundsnotatet er det valgt at vise opgørelser for februar 2018, 2019 og 2020. Der er nyere oplysninger tilgængelige i 2020, men man har valgt at se bort fra dem på grund af påvirkning på ledighedstallene som følge af Corona-nedlukning.

Tabellerne

I det følgende er indholdet af de typer af tabelkryds, som ligger til grund for beregningerne i baggrundspapiret eller til grund for konsekvensberegningerne i hovedpapiret, beskrevet.

Der er foretaget følgende opgørelser pba. af DREAM:

- 1) Dagpengeanciennitet opgjort månedsvis i perioden 1. juli 2017 - marts 2020 for dagpengemodtagere
- 2) Dagpengeanciennitet i gennemsnit opgjort månedsvis i perioden 1. juli 2017 -marts 2020 for dagpengemodtagere
- 3) Dagpengeanciennitet i timer for alle berørte opgjort månedsvis i perioden 1. juli 2017 -marts 2020 for dagpengemodtagere.
- 4) Ikke ledige a-kassemedlemmer fordelt efter a-kasseanciennitet og kalendermåned.
- 5) Ikke-ledighedsberørtes eventuelle dagpengehistorik.
- 6) Analyse af indmeldte og udmeldte i de akademiske a-kasser over tid.

Ad 1: De berørtes ledighedsanciennitet, som svarer til dagpengeancienniteten, er for hver kalendermåned opgjort i 1 månedsoverblikker for perioden fra 1. juli 2017 til 1. marts 2020 for alle a-kasser. Denne opgørelse anvendes til at beregne den anciennitetsmæssige sammensætningen af ledige, så man f.eks. kan se, hvor stor en andel af de ledige, der har mindre end 3 måneders ledighedsanciennitet.

Ad 2: Samme som 1, men i stedet for at tælle antallet af berørte, er det et gennemsnit af de berørtes timer, som er opgjort i hvert ledighedsanciennitetsinterval.

Ad 3: Samme som 1, men i stedet for at tælle antallet af berørte, er det summen af de berørtes timer, som er opgjort i hvert ledighedsanciennitetsinterval.

Ad 4: For hver måned tælles de a-kassemedlemmer, som ikke er ledige, at dette krydses med medlemmernes a-kasseanciennitet, som er beregnet på baggrund af markering for a-kassemedlemsskab ultimo året.

Ad 5: Der er foretaget en analyse af eventuel ledighedsanciennitet for ikke ledighedsberørte a-kassemedlemmer i februar 2020. Den sammenholdes med samme populations a-kasseanciennitet. Den eventuelle ledighedshistorik er opgjort månedsvis på et års intervaller for a-kasseanciennitet og på et månedsintervaller for dagpengehistorik.

Opgørelsen foretages ved at undersøge medlemmets eventuelle ledighedshistorik bagud i tid, svarende til det tidsrum, som medlemmet har i a-kasseanciennitet. Det vil sige, at hvis medlemmet har to års a-kasseanciennitet, er det ledighedsancienniteten to år tilbage, der opgøres.

Ad 6: Tabellen over indmeldte og udmeldte er beregnet på baggrund af markering for a-kassemedlemsskab i DREAM ultimo året. I det første år, hvor der er en markering for a-kassemedlemsskab, regnes personen for at være indmeldt i den pågældende a-kasse.

I det første år, hvor et a-kassemedlem skifter a-kasemarkering, dvs. at personen enten melder sig ind i anden a-kasse, eller ikke længere har en markering som værende a-kassemedlem, opgøres personen som udmeldt.

Denne opgørelse indeholder alene personer under 60 år i hvert af årene. Dermed regnes personer, som afgår til efterløn, ikke som udmeldte i denne opgørelse.

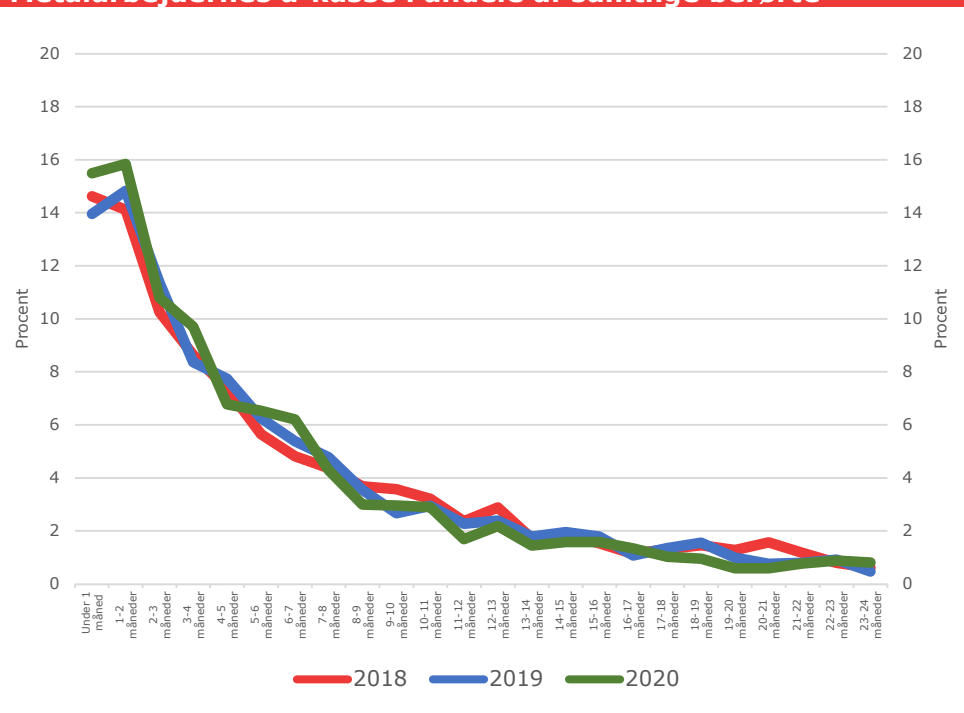
Der er ikke foretaget opgørelser for hele arbejdsmarkedet og for den samlede gruppe af akademikere, da skift mellem a-kasser dermed ikke ville kunne indgå.

Bilag 2 – figurer, som dækker organisationer uden for Akademikernes område

I dette bilag er indsat stabilitetsanalyser for a-kasser på det ikke-akademiske arbejdsmarked.

Sammensætningen af ledighedsanciennitet for ledighedsberørte medlemmer af Metals A-kasse ændrer sig ikke nævneværdigt i perioden 2018-2020, jf. figur 33.

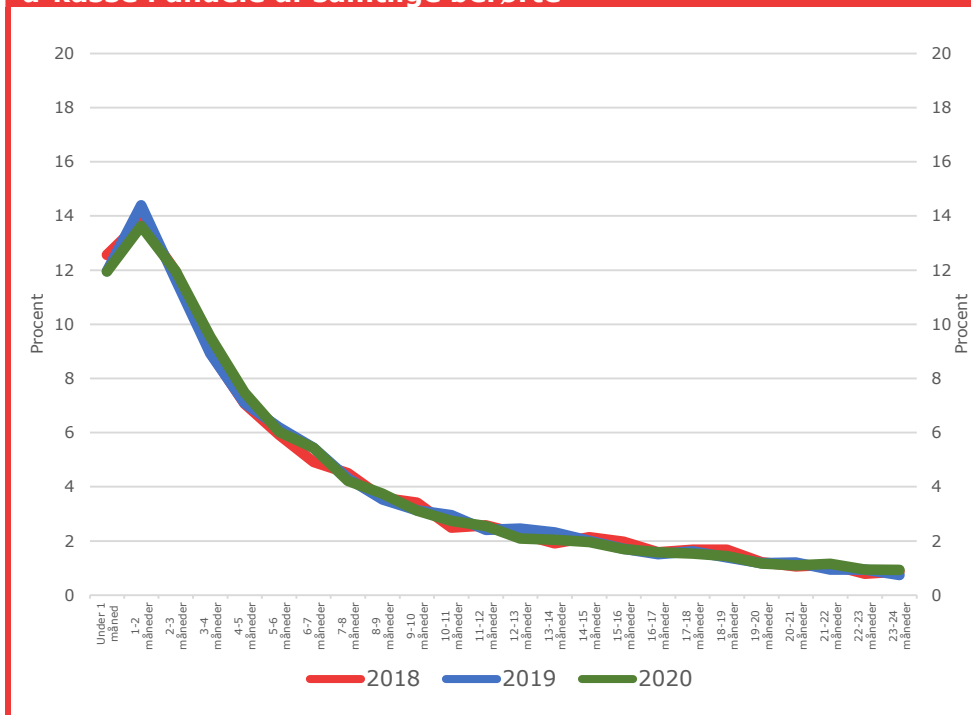
Figur 33. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for Metalarbejdernes a-kasse i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Dagpengeancienniteten for medlemmer af 3-F's a-kasse har stort set en identisk sammensætning for februar måned i perioden 2018-2020, jf. figur 34.

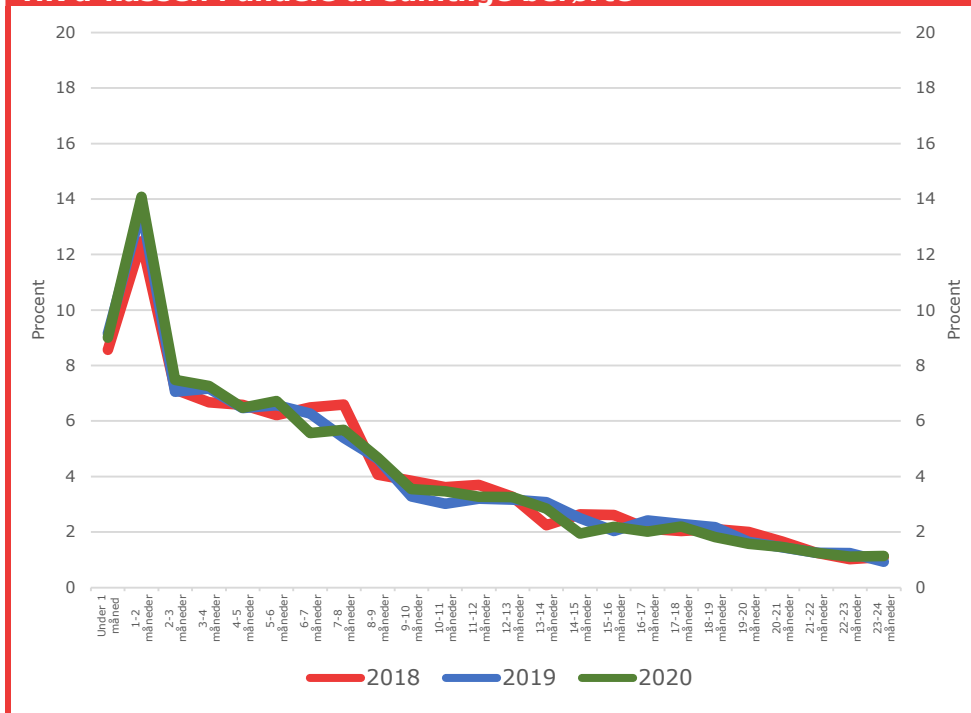
Figur 34. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for 3F a-kasse i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

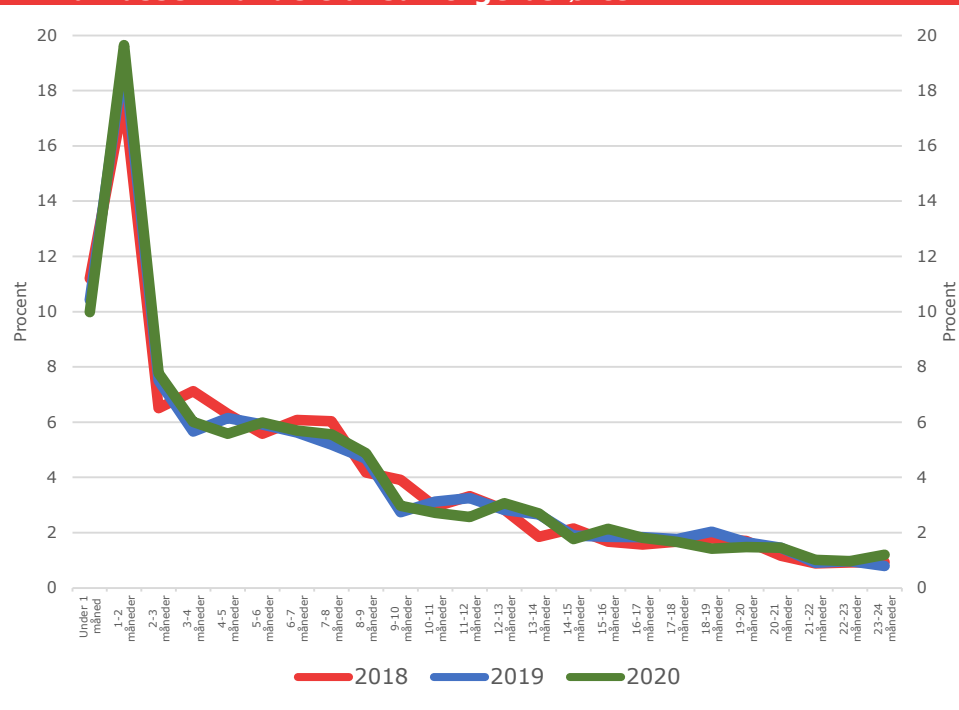
Sammensætningen af dagpengeancienniteten for medlemmerne af HK's A-kasse adskiller sig ikke væsentligt fra hinanden i perioden, *jf. figur 35*. Dog ser det ud til, at der var en lidt større andel med seks til otte måneders ledighed i 2018.

Figur 35. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for HK a-kassen i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Figur 36. Dagpengeanciennitet i februar de seneste tre år for FTF a-kassen i andele af samtlige berørte

Kilde: Beskæftigelsesministeriets forløbsdatabase DREAM

Bilag B

Dagpenge og dynamiske effekter

Baggrund

Når man ønsker at ændre på dagpengesystemet, er der en række stilleskruer, man kan skrue på. Man kan ændre på ydelsesperiodens længde, ydelsernes størrelse, regler for genoptjening, karantæneregler mm. Disse ændringer kan ifølge litteraturen ændre adfærden hos ydelsesmodtagerne, og det er disse afledte ændringer, som kaldes dynamiske effekter. I dette papir beskrives det hvilke afledte effekter, der vil være i forbindelse med Akademikernes dagpengeforslag på baggrund af et litteraturstudie udarbejdet af Torben M. Andersen, Michael Svarer og Rune Majland Vejlin fra 2015. Derefter følger en beskrivelse af størrelsen på de effekter, som er anvendt i beregningen af de afledte effekter ved dagpengeforslaget. Størrelserne på effekterne er beregnet af DØRS/FM.

Akademikernes dagpengeforslag

I Akademikernes forslag til ændringer af dagpengesystemet, er det alene højden på ydelsen til den enkelte dagpengemodtager, der justeres på.

Når man ændrer på dagpengenes ydelsesniveau, kan det ifølge litteraturen ændre på de lediges incitament til at søge job, idet en ændring i ydelsesniveauet påvirker de lediges offeromkostninger ved ledighed. Hvis man omvendt sætter ydelserne ned, øger man den enkeltes offeromkostninger ved ledighed, hvorfor den ledige ifølge teorien øger sin søgeintensitet og dermed forkorter sin ledighedsperiode. Det omvendte gør sig gældende, hvis man øger ydelserne til den ledige, hvorved den samlede ledighed vil stige, fordi det enkelte ledighedsforløb bliver længere. Dette fænomen kaldes også for deltagerenskat i litteraturen.

Gennemgang i Andersen m.fl. er baseret på 28 studier af en kvalitet, som forskerne har vurderet kunne indgå i gennemgangen. Ifølge forskerne er det set fra et teoretisk synspunkt ikke entydigt, hvordan ydelsesniveauet påvirker længden af arbejdsløshedsperioden.

Der er to effekter, der taler for, at et højere ydelsesniveau også vil give længere perioder med arbejdsløshed. Den første effekt er, at arbejdsløse, der modtager en højere ydelse, er mere tilbøjelige til at afvise job, som de ellers ville have taget, hvis de havde fået en lavere ydelse. Dvs. at reservationskravet til et job stiger. Den anden effekt er, at ledige vil søge mindre efter job generelt og derfor vil finde job langsommere.

Dagpenge og dynamiske effekter

Af de 28 studier, der er gennemgået, påviser de 24 en statistisk sikker negativ effekt, dvs. at et højere ydelsesniveau øger ledigheden. De fire sidste studier viser tillige en negativ effekt, men uden at man med statistisk sikkerhed kan sige, at det rent faktisk er tilfældet.

Størrelsesordenen af de fundne effekter er dog varierende på tværs af studier, lande, perioder, målgrupper og identifikationsstrategier.

Forskerne finder, at den generelle konklusion af gennemgangen af den empiriske litteratur kan opsummeres, som følger:

- Der er stærk evidens for, at højere ydelsesniveau leder til lavere afgang fra ledighed til beskæftigelse
- Der er stor variation i størrelsesordenen af effekten af ydelsesniveau på afgangsraten fra ledighed til beskæftigelse på tværs af studier
- Størrelsesordenen af de fundne effekter er dog varierende på tværs af studier, lande, perioder, målgrupper og identifikationsstrategier, hvilket vil sige, at resultaterne afhænger af de nævnte forhold.

Når Finansministeriet til brug for reformprocesser og andet regner på arbejdsudbudseffekter, forårsaget af en forhøjet dagpengesats tages afsæt i, at kompensationsgraden øges. Det vil sige, at forholdet mellem den disponible indkomst ved ledighed og den disponible indkomst ved beskæftigelse. Dette gør det mindre attraktivt at finde i job, da den implicitte skat ved at arbejde er blevet højere, og dermed er deltagelsesskatten ved at arbejde steget, og prisen på fritid faldet. Finansministeriet beregninger tager udgangspunkt i, at et fald i kompensationsgraden med 10 pct. point reducerer ledigheden med 0,7 pct. point. Det omvendte gør sig gældende ved en stigning i dagpengesatsen og dermed en stigning i kompensationsgraden.

Satserne i dagpengesystemet har tilsvarende betydning for det strukturelle ledighedsniveau og beskæftigelsen. En forøgelse af dagpengesatsen vil, isoleret set, reducere forskelsbeløbet ved beskæftigelse hhv. ledighed og dermed reducere den enkeltes økonomiske tilskyndelse til at finde ordinær beskæftigelse.